

เจตนาารมณั

พระราชบัญญัติการพัฒนาระเด็กปฐมวัย

พ.ศ. ๒๕๖๒

กองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฏหมายการศึษาและวัฒนธรรม
กองกฏหมายการศึษาและวัฒนธรรม
สำนั้งานคณะกรรมการกฤษฎึกา

ผู้จั้ทำ
ออกแบบปก
ออกแบบรูปเล่ม

ฝ่ายผลึ้เอกสาร
สำนั้งานคณะกรรมการกฤษฎึกา

พิมพ์และเข้าเล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๑
กันยายน ๒๕๖๒

คำนำ

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายที่มีสาระสำคัญ เป็นการกำหนดให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับความคุ้มครอง ดูแล พัฒนา ให้การเรียนรู้และการศึกษา ให้สมกับวัยอย่างต่อเนื่อง ทั้งถึง มีคุณภาพและเท่าเทียม รวมถึงการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมมีการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและอำนวยความสะดวกในการบริการด้านการคุ้มครองสิทธิ แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาและให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา และเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศที่กำหนดให้ เริ่มจากเด็กเล็กเพื่อให้ได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ดังนั้น การจัดทำคำอธิบายรายมาตราเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเพื่อจะได้ทราบถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายและสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูล ประกอบการศึกษากฎหมายได้ต่อไป

กองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคำอธิบายรายมาตรา เจตนารมณ์พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ จะเป็นประโยชน์และใช้เป็นคู่มือ ในการศึกษาค้นคว้าประกอบการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่สนใจ

กองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรม
กันยายน ๒๕๖๒

สารบัญ

หน้า

๑. ความทั่วไป	๑
๒. แนวความคิด หลัก และทฤษฎีกฎหมาย พร้อมทั้งหลักกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งเป็นที่มาของหลักการในกฎหมายหรือซึ่งนำมาประกอบการพิจารณา	
๒.๑ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)	๒
๒.๒ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ	๓
(United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)	
๓. ความเป็นมาของกฎหมายและเหตุผลความจำเป็นในการเสนอร่างกฎหมาย	
๓.๑ ความเป็นมา.....	๓
๓.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.	
ที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) เสนอ	๕
๓.๓ ข้อเสนอของหน่วยงาน	๖
๓.๔ มติคณะรัฐมนตรี	๑๐
๓.๕ หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ	
ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานฯ	๑๑
๓.๖ หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ	
ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.....	๑๔
๔. สาระสำคัญของกฎหมาย.....	๑๕
๕. คำอธิบายรายมาตรา	
มาตรา ๑ ชื่อพระราชบัญญัติ.....	๑๖
มาตรา ๒ วันใช้บังคับ	๑๖
มาตรา ๓ บทนิยาม.....	๑๗
มาตรา ๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย.....	๒๒

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๕	วัตถุประสงค์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	๒๖
มาตรา ๖	ภารกิจของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม	๒๘
มาตรา ๗	หน้าที่ของบิดา มารดา และผู้ปกครอง	๓๒
มาตรา ๘	การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	๓๓

หมวด ๒ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๙	องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	๓๗
มาตรา ๑๐	คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ.....	๔๒
มาตรา ๑๑	วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	๔๕
มาตรา ๑๒	การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ.....	๔๖
มาตรา ๑๓	การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ.....	๔๘
มาตรา ๑๔	หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	๔๙
มาตรา ๑๕	การประชุมของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	๕๕
มาตรา ๑๖	ที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ.....	๕๖
มาตรา ๑๗	คณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	๕๗
มาตรา ๑๘	สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ	๖๑

หมวด ๓ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๑๙	แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	๖๘
มาตรา ๒๐	รายละเอียดของแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	๖๘
มาตรา ๒๑	การจัดทำแผนปฏิบัติการ.....	๖๘
มาตรา ๒๒	การติดตามการปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย	๖๘

หมวด ๔ การพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๓	การผลิตครูและพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย	๗๒
มาตรา ๒๔	หน้าที่ของสถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน	๗๔
มาตรา ๒๕	หน้าที่ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	๗๕

เจตนารมณ์พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๒๖	หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน	๗๗
มาตรา ๒๗	หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เพิ่มเติม	๗๘
มาตรา ๒๘	การบูรณาการในการจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา จัดสวัสดิการ และให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย	๘๐
บทเฉพาะกาล		
มาตรา ๒๙	บทเฉพาะกาลรองรับคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย	๘๑
มาตรา ๓๐	การจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้	๘๓
มาตรา ๓๑	การนำกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาใช้บังคับ	๘๓
บรรณานุกรม		
ภาคผนวก		
๑.	พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒	ก
๒.	ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๓๓/๒๕๖๑).....	ข
๓.	อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)	ค

คำอธิบายรายมาตราเจตนารมณ์
พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒^๑

๑. ความทั่วไป

จุดประสงค์การจัดทำเจตนารมณ์กฎหมาย เจตนารมณ์กฎหมายฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อช่วยผู้อ่านในการทำความเข้าใจกฎหมายและเป็นข้อมูลประกอบในการบังคับใช้กฎหมาย แต่ไม่มีจุดประสงค์เพื่อใช้อ้างอิงในการบังคับใช้กฎหมายหรือในการพิจารณาตัดสินคดีของศาล

กระบวนการจัดทำร่างกฎหมายของรัฐบาลจะเริ่มต้นจากหน่วยงานของรัฐได้เสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของตนเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลหรือเพื่อให้ภารกิจของตนลุล่วง โดยหลักการของร่างกฎหมายนั้นอาจจะมีที่มาจากนโยบายของรัฐบาลโดยตรงจากการประชุมของคณะกรรมการร่างกฎหมายที่หน่วยงานแต่งตั้ง จากงานวิจัยของนักวิชาการที่หน่วยงานของรัฐได้จัดทำ จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ จากแนวคิดหลักหรือทฤษฎีกฎหมาย หรือจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการของร่างกฎหมายแล้ว จะส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการกฤษฎีกา จะศึกษาค้นคว้าสรุปเจตนารมณ์ของร่างกฎหมายจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งให้ความเห็นในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายและประเด็นเรื่องถ้อยคำและรูปแบบของร่างกฎหมาย เพื่อจัดทำบันทึกความเห็นเจ้าหน้าที่พร้อมเอกสารเสนอประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกับผู้แทนของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง จะมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและมีมติในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ จะได้จัดทำบันทึกประจำวันสรุปประเด็นที่ได้มีการพิจารณาในการประชุมแต่ละครั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และจัดทำรายงานการประชุมโดยละเอียด

เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาเสร็จ ฝ่ายเลขานุการฯ จะจัดทำเรื่องพิจารณาเสร็จประกอบด้วย บันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น โดยสรุปความเป็นมาของเรื่องตั้งแต่มติคณะรัฐมนตรี ความเห็นและข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แนวคิด หลักหรือทฤษฎีกฎหมาย ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ และข้อสังเกตของฝ่ายเลขานุการฯ ร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณา บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบร่างกฎหมาย (ซึ่งมีเนื้อหาทำนองเดียวกับบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ ทั้งนี้ เพื่อประกอบ

^๑ผู้จัดทำ เจ้าหน้าที่กองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบด้วย นายวิษุวัช ตันมี นายพลรัฐวัช วงษ์พิริยชัย นางสาวกิริภัทร ด่านธีระภากุล และนายรัฐปกรณ์ นิภาพันธ์ โดยมีผู้อำนวยการกองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรม (นายวรวิสิทธิ์ กาญจนสูตร) ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย การศึกษาขั้นพื้นฐานและการกีฬา (นายสุรพล ทิพย์เสนา) และผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายอุดมศึกษาและวัฒนธรรม (นายชัยยุทธนา วงศ์วานิช) เป็นผู้ควบคุมดูแล

การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาต่อคณะรัฐมนตรี) บันทึกวิเคราะห์สรุปร่างกฎหมาย (เพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐสภาเมื่อร่างกฎหมายได้เสนอต่อรัฐสภา) ในขั้นตอนการตรวจพิจารณาเรื่องเสร็จของผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรรมการร่างกฎหมายประจำ รองเลขาธิการฯ และเลขาธิการฯ ก็อาจมีการแก้ไขหรือมีข้อสังเกตต่าง ๆ เมื่อเลขาธิการฯ สั่งให้ดำเนินการได้ก็จะมี การเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จากนั้นเมื่อร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาและมีการแต่งตั้ง คณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างกฎหมาย ในการประชุมจะมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และมติให้แก้ไขร่างกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม หลังจากที่กฎหมายได้ประกาศบังคับใช้ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชน หน่วยงาน ความ เจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ ตลอดจนผู้พิพากษา จะประสบปัญหาในการทำ ความเข้าใจ หลักการและรายละเอียดของบทบัญญัติต่าง ๆ ว่ามีเจตนารมณ์ที่แท้จริงอย่างไร ส่วนเหตุผลของ กฎหมายในหมายเหตุท้ายกฎหมายที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็อธิบายเพียงภาพรวมกว้าง ๆ เท่านั้น จึงเกิดมีความคิดเห็นและความเข้าใจกฎหมายแตกต่างกันออกไป และความเห็นซึ่งเป็นที่ยุติ จะอยู่ที่ศาล แต่ผู้พิพากษาที่พิจารณาส่วนใหญ่จะอาศัยการตีความกฎหมายจากการอ่านบทบัญญัติ กฎหมายประกอบกับเอกสารวิชาการต่าง ๆ ที่อาจมีผู้เขียนอธิบายเอาไว้ หรือจากการสัมมนา ทางวิชาการ หรือจากการที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายได้จัดสัมมนาหรือฝึกอบรม เกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว ซึ่งเอกสารดังกล่าวมีอยู่เป็นจำนวนน้อยมากและมีไม่ครบทุกกฎหมาย ส่วนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในชั้นการยกร่างกฎหมายไม่จะเป็นในชั้นหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาและรัฐสภา ไม่ได้เป็นข้อมูลที่มีการเผยแพร่และไม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย หรือหากสามารถเข้าถึงได้ ก็จะไม่สามารถค้นหาเหตุผลหรือทำความเข้าใจประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นที่มา ของการบัญญัติกฎหมายได้โดยง่ายนัก สภาพปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียอย่างใหญ่หลวง จากการที่มีการบังคับใช้กฎหมายไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๒. แนวความคิด หลัก และทฤษฎีกฎหมาย พร้อมทั้งหลักกฎหมายต่างประเทศซึ่งเป็นที่มา ของหลักการในกฎหมายหรือซึ่งนำมาประกอบการพิจารณา

๒.๑ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child - CRC)

อนุสัญญาว่าด้วยเด็กประกอบด้วยบทบัญญัติ ๕๔ ข้อ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวข้องกับ สิทธิของเด็กโดยตรง ซึ่งเน้นหลักพื้นฐาน ๔ ประการ และแนวทางในการตีความอนุสัญญาทั้งฉบับ ได้แก่

๑) การห้ามเลือกปฏิบัติต่อเด็ก และการให้ความสำคัญแก่เด็กทุกคนเท่าเทียม กันโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็น ทางการเมือง ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิด หรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองทางกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน

๒) การกระทำหรือการดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก

๓) สิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด และการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม

๔) สิทธิในการแสดงความคิดเห็นของเด็ก และการให้ความสำคัญกับความคิดเหล่านั้น

๒.๒ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO)

แนวความคิดว่าด้วยการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย (Early Childhood Care and Education : ECCE) ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO) มีแนวความคิดว่า เด็กปฐมวัย (Early childhood) หมายถึง เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ ๘ ปี หรือนับแต่วัยทารก วัยเรียนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ ๒ นับเป็นช่วงเวลาสำคัญของการพัฒนาทางสมอง เนื่องจากเด็กจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและคนรอบตัว การดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กวัยนี้จึงมิใช่เพียงการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา แต่ควรเน้นการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมตามความต้องการทางกายภาพ ความคิด อารมณ์ และสังคม เพื่อสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและมีชีวิตที่อยู่ดีมีสุข อันสอดคล้องกับแนวคิดว่าการพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations Children's Fund : UNICEF) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) เป้าหมายที่ ๔ เป้าประสงค์ที่ ๔.๒ การพัฒนาเด็กปฐมวัยและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งกำหนดว่า ในปี ๒๕๗๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) เด็กหญิงและเด็กชายทุกคนที่อยู่ในช่วงปฐมวัยจะเข้าถึงการพัฒนา ดูแล และเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา จะมีความพร้อมที่จะเข้าเรียนระดับดังกล่าวได้^๒

๓. ความเป็นมาของกฎหมายและเหตุผลความจำเป็นในการเสนอร่างกฎหมาย

๓.๑ ความเป็นมา

สืบเนื่องจากคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) เห็นว่าตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา ๑๒ ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และมาตรา ๕๔ วรรคสอง กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) กำหนดให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง

^๒หนังสือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สม ๐๐๐๕/๑๓ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย สัจคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย อีกทั้งในปัจจุบันถึงแม้จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างน้อย ๔ กระทรวง คือ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย แต่ยังคงขาดความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพในการบูรณาการงานในภาพรวม เนื่องจากภารกิจด้านการดูแลเด็กปฐมวัยยังไม่ได้กำหนดให้เป็นภารกิจหลักของกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง ทำให้แต่ละหน่วยงานมีตัวชี้วัดและมาตรฐานที่แตกต่างกัน แม้ว่าจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดนโยบายการพัฒนาดูแลเด็กปฐมวัยแล้วก็ตาม แต่ยังคงขาดกลไกเชื่อมประสานระหว่างภาคนโยบายและภาคปฏิบัติ ระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและในระดับพื้นที่ การขาดหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนการศึกษาวิจัยและติดตามสถานการณ์ ขาดการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัย งานปฐมวัยจึงมีความซับซ้อน ขาดการดูแลและเท่าทันสถานการณ์ ประกอบกับเพื่อสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ที่ ๑ เรื่องการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

กอปศ. จึงเห็นความจำเป็นในการเสนอร่างกฎหมายที่จะเป็นหลักประกันให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับความคุ้มครอง ดูแล พัฒนา ให้การเรียนรู้และการศึกษาทั้งร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สัจคม และสติปัญญาให้สมกับวัยอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง มีคุณภาพและเท่าเทียม รวมถึงการบูรณาการการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงการตั้งครรภ์และช่วงปฐมวัยแล้ว โดยมีความเห็นเพิ่มเติมในเรื่องของความเหมาะสมและจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้เกี่ยวกับความเหมาะสมและจำเป็นในการจัดตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย ถึงความซ้ำซ้อนในภารกิจการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงให้คำนึงถึงผลกระทบต่ออัตรากำลังและภาระงบประมาณ ซึ่ง กอปศ. ได้พิจารณาแล้วยืนยันว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ และจำเป็นต้องมีคณะกรรมการและสำนักงานที่รองรับการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว เพราะคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติยังไม่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ขอยกเว้นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

ในการนี้ กอปศ. ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และมีการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางระบบออนไลน์ และได้เปิดเผยผลสรุปการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการจบกฎหมาย รวมทั้งการจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย (checklist) ตามแนวทางของ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

นายกรัฐมนตรีจึงได้มีคำสั่งให้นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ รับทราบแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลาและกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรอง และให้ยกเว้นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ และให้ กอปศ. เร่งรัดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว แล้วแจ้งผลไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวต่อไป

๓.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) เสนอ

(๑) ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีอำนาจในการจัดทำนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ ประสานงาน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่นใดที่เกี่ยวข้องในระดับชาติถึงระดับชุมชน เสนอหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องจัดให้มีและพัฒนาฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานของรัฐแต่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย รายได้ของสำนักงาน อาทิ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ ให้รายได้ที่สำนักงานได้รับจากการดำเนินงาน เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ

(๒) ให้มีระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น ๔ ช่วง ได้แก่ (๑) ช่วงก่อนคลอด หรือทารกในครรภ์มารดา (๒) ช่วงแรกเกิดถึงอายุสามปีบริบูรณ์ หรือช่วงวัยเด็กเล็ก (๓) ช่วงอายุสามปีบริบูรณ์ถึงก่อนอายุหกปีบริบูรณ์ หรือช่วงเด็กก่อนวัยเรียนหรือช่วงวัยอนุบาล และ (๔) ช่วงอายุหกปีบริบูรณ์ถึงก่อนอายุแปดปีบริบูรณ์ หรือช่วงวัยรอยต่อระหว่างวัยอนุบาลกับวัยประถมศึกษาปีที่หนึ่งถึงปีที่สอง

(๓) กำหนดวัตถุประสงค์ของการให้เด็กปฐมวัยได้รับการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ โดยให้อยู่รอดปลอดภัยและได้รับการคุ้มครองจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด ให้มีพัฒนาการที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และภูมิปัญญาที่ดีสมกับวัย สามารถเรียนรู้ อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึมซับสุนทรียะ และวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ มีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

(๔) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจจัดให้มีการให้ความรู้ ที่ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว การตั้งครรภ์ที่มีคุณภาพ การเลี้ยงดูบุตร

การพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจจัดให้มีสวัสดิการแก่หญิงตั้งครรภ์ในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

(๕) กำหนดหน้าที่ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีบริการและสวัสดิการด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านสังคมอย่างมีคุณภาพแก่เด็กปฐมวัย หญิงมีครรภ์ และบุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย เว้นแต่หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อระหว่างระดับอนุบาลกับระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่องและราบรื่น จัดให้มีการคัดกรองเพื่อค้นหาเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือเด็กด้อยโอกาสอย่างทันท่วงที รวมทั้งการให้ความรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยแก่ครอบครัวเด็กปฐมวัย

(๖) กำหนดให้การรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติโดยวิธีการสอบคัดเลือกจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

(๗) ให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานในปีที่สามของวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานโดยคณะกรรมการประเมินซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี

๓.๓ ข้อสังเกตของหน่วยงาน

(๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นสรุปได้ว่า เนื่องจากหน่วยงานที่จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กมีภารกิจในการให้การสงเคราะห์ การคุ้มครองสวัสดิภาพและการส่งเสริมความประพฤติเด็ก ซึ่งไม่ชัดเจนถึงความเกี่ยวข้องกับงานด้านสวัสดิการ จึงควรพิจารณาการให้ความหมาย “การให้บริการด้านสวัสดิการ” ตามร่างมาตรา ๔๑ (๑) ให้ชัดเจน นอกจากนี้ การระบุว่า “สถานรับเลี้ยงเด็ก” เป็นหน่วยให้บริการทางสังคมนั้น เห็นว่าสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นสถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กที่มีอายุไม่เกินหกปีบริบูรณ์ จึงเข้าข่ายเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มิใช่หน่วยให้บริการทางสังคม

(๒) กระทรวงมหาดไทย มีความเห็นสรุปได้ว่า รัฐพึงให้เงินอุดหนุนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและให้บริการ ส่วนร่างมาตรา ๘ เห็นควรเพิ่มให้ผู้แทนกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วย และการกำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยให้บริการด้านสาธารณสุข และหน่วยให้บริการด้านสังคม อาจเป็นการก้าวล่วงอำนาจของหน่วยงานต้นสังกัดของหน่วยงานดังกล่าว ซึ่งอาจมีกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะเรื่องและแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบไว้แล้ว

(๓) กระทรวงศึกษาธิการ มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรพิจารณาถึงความเชื่อมโยงในการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ผ่านกลไกของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา การจัดตั้งหน่วยงานกลางควรคำนึงถึงรูปแบบ

ที่เหมาะสม ไม่เป็นภาระด้านงบประมาณและความซับซ้อน ควรมีการพิจารณาทบทวนความหมายและความสอดคล้องเชื่อมโยงของข้อความหรือถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในร่างพระราชบัญญัตินี้ อาทิ ความหมายของบทนิยามคำว่า “การพัฒนาเด็กปฐมวัย” กับคำว่า “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” และบทนิยามคำว่า “เด็กปฐมวัย” กับกฎหมายอื่น ๆ

(๔) กระทรวงการคลัง มีความเห็นสรุปได้ว่า การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรพิจารณาถึงความจำเป็น เหมาะสม และคำนึงถึงโครงสร้างอัตรากำลังและภาระงบประมาณในระยะยาว และหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะมีผลผูกพันทรัพย์สินหรือก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังแก่รัฐ ซึ่งตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่า ต้นทุนและผลประโยชน์ เสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความยั่งยืนทางการเงินการคลังของรัฐประกอบด้วย

(๕) สำนักงาน ก.พ. มีความเห็นสรุปได้ว่า ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายฉบับ จึงอาจพิจารณาออกเป็นนโยบายหรือมาตรการ หรือพิจารณาปรับแก้กฎหมายและกฎระเบียบที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ และอาจพิจารณาปรับเพิ่มอำนาจหน้าที่และกลไกการกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ แทนการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยขึ้นใหม่

(๖) สำนักงาน ก.พ.ร. มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรกำหนดหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน โดยเฉพาะการให้บริการและสวัสดิการ เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน สำหรับภารกิจที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าส่วนราชการที่มีภารกิจเกี่ยวข้องต้องมีหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ส่วนกรณีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น เห็นว่า ไม่ควรกำหนดไว้เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและส่งผลต่อการใช้งานงบประมาณอย่างสิ้นเปลือง เนื่องจากปัจจุบันมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอยู่แล้ว โดยต้องพิจารณาปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมเป็นลำดับแรกก่อนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ นอกจากนี้ การกำหนดให้มีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ วรรคสามของรัฐธรรมนูญฯ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้รัฐพึงใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมายเท่าที่จำเป็น และเห็นควรทบทวนการกำหนดโทษอาญาในร่างมาตรา ๔๓ ให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ อีกทั้ง ไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจขอข้อมูลส่วนบุคคลได้ เนื่องจากคณะกรรมการสามารถดำเนินการตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้อยู่แล้ว

(๗) สำนักงานงบประมาณ มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรคำนึงถึงการก่อให้เกิดภาระต่องบประมาณหรือภาระการคลังในอนาคตตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย นอกจากนี้ ควรกำหนดบทบาทความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานของรัฐ

และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อลดภาระงบประมาณ และการกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะเป็นภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องในระยะยาว จึงสมควรปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยพิจารณาปรับปรุงบทบาทภารกิจ และโครงสร้างหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่เดิมเป็นอันดับแรกก่อน

(๘) สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีความเห็นสรุปได้ว่า ในการกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจขอข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงาน ที่ไม่ใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการ ที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นได้ การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๙) คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มีความเห็นสรุปได้ว่า ในการกำหนดบทนิยามคำว่า “เด็กปฐมวัย” นอกจากการใช้เกณฑ์อายุ ควรใช้เกณฑ์พัฒนาการของช่วงวัยประกอบการพิจารณาด้วย คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นอิสระ มีบทบาทบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และรับผิดชอบการทบทวนและกำหนดทิศทางการจัดทำแผนงานและงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี และเห็นควรเพิ่มความในวรรคท้ายของร่างมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง โดยให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยรับฟังความเห็นของคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาประกอบการพิจารณาด้วย

(๑๐) คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรพิจารณาถึงความเชื่อมโยงในการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ผ่านกลไกของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และการจัดตั้งหน่วยงานกลางควรคำนึงถึงรูปแบบที่เหมาะสม ไม่เป็นภาระด้านงบประมาณและความซ้ำซ้อน โดยรวมงานที่มีอยู่แล้วเข้าด้วยกัน เพื่อดำเนินการให้เป็นเอกภาพ

(๑๑) คณะกรรมการพิจารณาโครงสร้างหน่วยงานและระบบค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐ มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรให้ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐซึ่งเป็นหญิงตั้งครรภ์ มารดา และผู้มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กเล็ก ได้รับสวัสดิการเกี่ยวกับการลา และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอาจใช้มาตรการทางบริหารหรือพิจารณาทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเจตนาธรรมดังกล่าวได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติเพิ่มขึ้น

(๑๒) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีความเห็นสรุปได้ว่า ในปัจจุบัน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายฉบับ จึงควรดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับแนวการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และโดยที่มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น จึงควรพิจารณา

ความเหมาะสมจำเป็นในการตราพระราชบัญญัตินี้ โดยอาจพิจารณาออกเป็นนโยบายหรือมาตรการ หรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่แล้ว ส่วนการกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบาย การพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น ไม่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่กำหนดให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม โดยควรพิจารณา ความเหมาะสม จำเป็น และคำนึงถึงผลกระทบต่ออัตรากำลังและภาระงบประมาณในระยะยาว และควรหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งควรพิจารณาความเชื่อมโยงกันของกฎหมาย เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและเกิดการขัดแย้งกันในการปฏิบัติ

(๑๓) คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความเห็นสรุปได้ว่า หากจำเป็นต้องจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้วยภารกิจ ที่หลากหลายด้านและมากขึ้น ควรพิจารณาความเชื่อมโยงของภารกิจที่มีหน่วยงานเดิมรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถโอนย้ายงานและบุคลากรมาปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งจะส่งผลให้ การทำหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนกรณีการให้บริการแก่เด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ ที่รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ต้องดำเนินการนั้น อาจนำแนวทางการร่วมมือรูปแบบใหม่ ๆ มาใช้ อาทิ ความร่วมมือที่เน้นผลลัพธ์เพื่อสังคม (Social Impact Partnership) ซึ่งเป็นรูปแบบ การลงทุนเพื่อสังคมที่เปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจเอกชนและภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ร่วมกับรัฐในการยกระดับการบริการทางสังคมให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(๑๔) คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรตัดความในร่างมาตรา ๔๓ วรรคสอง กรณีที่กำหนดให้นำค่าปรับของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสถานศึกษาที่จัดให้มีการสอบคัดเลือกเด็กปฐมวัยส่งเป็นรายได้ของกองทุนเพื่อความเสมอภาค ทางการศึกษา ส่วนกรณีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยขึ้นเป็น หน่วยงานใหม่นั้น เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้มีหน่วยงานดังกล่าวขึ้นเป็นกลไกสำคัญในการ พัฒนาคุณภาพและพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงขอยกเว้นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน การจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

(๑๕) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรปรับ ร่างมาตรา ๓๑ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี จากภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เป็น ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๑๖) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีความเห็นสรุปได้ว่า ตามร่างมาตรา ๔๓ ได้กำหนดให้ระวางโทษปรับห้าแสนบาท กรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนให้มีการรับเด็กปฐมวัยเข้าในสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยและสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติโดยวิธีสอบคัดเลือกนั้น อาจเป็น การตรากฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่บัญญัติให้ การกำหนดโทษอาญาในกฎหมายพึงทำได้เฉพาะความผิดร้ายแรง ประกอบกับกรณีดังกล่าว เป็นการกำหนดโทษปรับสถานเดียว และโดยสภาพแล้วไม่ใช่ความผิดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง จึงสมควรทบทวนการกำหนดโทษอาญาในบทบัญญัติ

ดังกล่าวให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ซึ่งเห็นชอบหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับกฎหมายที่จะตราขึ้นในอนาคตรวม ๓ ประการ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ

๓.๔ มติคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ตามที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเป็นเรื่องด่วน โดยให้รับข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับความเชื่อมโยงและความสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. รวมทั้งข้อสั่งการ (ตามหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๔๐๔/๘๘๙๕ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑) และความเห็นของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ คณะกรรมการพิจารณาโครงสร้างหน่วยงานและระบบค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๓๑๑/๑๗๔ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ และ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๓๑๑/๑๘๑ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

อีกทั้งได้รับทราบแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองที่ออกตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ กอปศ. เสนอ และให้ยกเว้นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ (เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ) เกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้ กอปศ. เร่งรัดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว แล้วแจ้งผลไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อไป นอกจากนี้ ให้ กอปศ. รับความเห็นของกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานงบประมาณ คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และคณะกรรมการพิจารณาโครงสร้างหน่วยงานและระบบค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

๓.๕ หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานฯ

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. มีสาระสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

(๑) หมวด ๑ บททั่วไป

(๑.๑) การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด มีพัฒนาการที่ครบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก รวมทั้งให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๕)

(๑.๒) หน้าที่ของหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(ก) ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันในการดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว (ร่างมาตรา ๖)

(ข) บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่ต้องจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๗)

(ค) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีหน้าที่ต้องจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๘)

(๒) หมวด ๒ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒.๑) คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข

และด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐจำนวนหนึ่งคน โดยมีเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ (ร่างมาตรา ๙)

(๒.๒) คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำนโยบายระดับชาติ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย อนุมัติแผนงบประมาณ และแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัย เข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาเพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย และครูอาจารย์สามารถดูแลเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนา เด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๑๔)

(๒.๓) คณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งคณะกรรมการ แต่งตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่องจัดทำ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการ กำหนดแนวทางการติดตาม ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนา เด็กปฐมวัย จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตลอดจนปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๗)

(๒.๔) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงาน เลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๘)

(๓) หมวด ๓ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

ให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี โดยแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาการใช้บังคับแผน การบริหาร และพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับแผนงานและโครงการของหน่วยงาน การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงาน การส่งเสริม และสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชน การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากร ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการนโยบาย การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีหน้าที่ติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่

ปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๙ ถึงร่างมาตรา ๒๒)

(๔) หมวด ๔ การพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔.๑) ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๒๓)

(๔.๒) ให้สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย จัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน (ร่างมาตรา ๒๔)

(๔.๓) ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย จัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ร่างมาตรา ๒๕)

(๔.๔) หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและบริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง (ร่างมาตรา ๒๖)

(๔.๕) ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องจัดให้มีการคัดกรองเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่อง ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษ ที่เป็นระบบและได้มาตรฐาน (ร่างมาตรา ๒๗)

(๔.๖) ให้มีการดำเนินการแบบบูรณาการในหน่วยงานเดียวกัน (One Stop Service) โดยจัดให้มีการให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการ และให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิในหน่วยงานเดียวกันได้ (ร่างมาตรา ๒๘)

(๕) บทเฉพาะกาล

ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้สำนักงบประมาณจัดสรร

งบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๙ และร่างมาตรา ๓๐)

๓.๖ หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นไปตามหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานฯ โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จากเจ็ดคนเป็นแปดคน โดยเพิ่มกรรมการผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน หนึ่งคน และแก้ไขเพิ่มเติมผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ให้มีความชัดเจนว่ามาจากภาคเอกชนหนึ่งคน (แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๙ (๓))

(๒) เพิ่มเพิ่มเติมการประชุมของคณะกรรมการ ให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง (เพิ่มวรรคสี่ของร่างมาตรา ๑๕)

(๓) เพิ่มเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการ ในเรื่องกำหนดแนวทางบูรณาการการจัดบริการในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัยด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗ (๒))

(๔) เพิ่มเพิ่มเติมให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะและความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยให้แก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย (เพิ่มวรรคสองของร่างมาตรา ๒๓)

(๕) เพิ่มเพิ่มเติมให้ครอบคลุมเด็กปฐมวัยที่พิการด้วย โดยให้เด็กที่พิการหรือมีความบกพร่องสามารถเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗ (๒))

(๖) เพิ่มเพิ่มเติมบทเฉพาะกาลให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมาใช้บังคับพลางก่อน เพื่อให้เด็กปฐมวัยสามารถเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง (เพิ่มร่างมาตรา ๓๑)

อนึ่ง คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.เห็นควรตั้งข้อสังเกตเพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ดังนี้

(๑) การพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่ช่วงรอยต่อระหว่างอนุบาลและประถมศึกษา (อายุ ๖- ๘ ปี) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับพัฒนาการของวัยในช่วงรอยต่อนี้ ทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา สวัสดิการ และการคุ้มครองสิทธิให้แก่เด็ก อีกทั้งการจัดทำหลักสูตรปฐมวัยและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาที่มีคุณภาพ โดยมีให้เกิดผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๒) ควรปรับปรุงรูปแบบการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาในระดับปฐมวัย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ก่อให้เกิดปัญหาการใช้งบประมาณที่เน้นการใช้จ่ายในการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและงบบุคลากร โดยในการอุดหนุนงบประมาณให้แก่เด็กปฐมวัยควรจัดสรรงบประมาณให้แก่เด็กโดยตรงเป็น

รายบุคคล เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการดูแลอย่างแท้จริง และจะทำให้การใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๓) คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยควรคำนึงถึงการส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของเอกชนด้วย เพื่อให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของเอกชนสามารถดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยและจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๔) ในการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยควรแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ๑. การพัฒนาระบบการคัดกรองและการส่งต่อเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษ ๒. การพัฒนาองค์ความรู้ วิจัย นวัตกรรม และพัฒนาบุคลากร และ ๓. การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ การกำหนดองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการดังกล่าว รวมทั้งหน้าที่และอำนาจ ให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยพิจารณากำหนดตามความจำเป็น

(๕) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาควรกำหนดโครงสร้างองค์กรโดยให้มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัตินี้

(๖) เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านเด็กปฐมวัยในระดับจังหวัดมีประสิทธิภาพ ควรมีการเชื่อมโยงการทำงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติกับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้

(๗) เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์และรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสถาบันการศึกษา ทุกแห่ง ได้รับทราบอย่างทั่วถึง

๔. สาระสำคัญของกฎหมาย

พระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญตาม ๓.๕ ร่างพระราชบัญญัตินี้ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานฯ และที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติตาม ๓.๖ ร่างพระราชบัญญัตินี้ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๕. คำอธิบายรายมาตรา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒” ชื่อพระราชบัญญัติ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดชื่อร่างพระราชบัญญัติเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อให้มีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัย

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.”

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

- ไม่มีประเด็นพิจารณา -

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.”

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป วันใช้บังคับ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดวันใช้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสม

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

- ไม่มีประเด็นพิจารณา -

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ “เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา “การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า การดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัย “ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการหรือเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กซึ่งมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความคุ้มครองดูแลหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียน หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน และสถาบันศาสนา ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	บทนิยามคำว่า เด็กปฐมวัย การพัฒนา เด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย สถานพัฒนา เด็กปฐมวัย คณะกรรมการ
---	--

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดความหมายของบทนิยามคำว่า เด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และคณะกรรมการ ที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การอธิบายความหมายของถ้อยคำที่ใช้ในกฎหมายมีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า การดูแล พัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงมีครรภ์ และบุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัย

“เด็กปฐมวัย” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าแปดปีบริบูรณ์ไม่ว่าจะมีสัญชาติใด และให้หมายความรวมถึงทารกในครรภ์มารดาตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงก่อนคลอดด้วย

“บุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัย” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูหรือผู้ปกครองดูแลเด็กปฐมวัย

“สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า หน่วยงานหรือองค์กรที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเอกชน บรรดาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทางการศึกษา ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร และไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาแล้วมีประเด็นอภิปราย ดังนี้

(๑) บทนิยามคำว่า “เด็กปฐมวัย” ที่ประชุมได้มีการอภิปรายจากนิยามที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) เสนอมา “เด็กปฐมวัย” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าแปดปีบริบูรณ์ไม่ว่าจะมีสัญชาติใด และให้หมายความรวมถึงทารกในครรภ์มารดาตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงก่อนคลอดด้วย ว่า ช่วงอายุของเด็กที่จะอยู่ในความหมายของเด็กปฐมวัย ควรกำหนดเท่าใดยังมีความเห็นที่แตกต่างกัน โดยผู้เสนอให้แก้ไขอายุของเด็กปฐมวัยว่าไม่ควรเกินหกปีบริบูรณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาระดับและกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา แต่ผู้แทน กอปศ. ยังเห็นควรให้หมายความถึงบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าแปดปีบริบูรณ์ และรวมถึงเด็กที่อยู่ในครรภ์มารดาด้วย เพราะมีความสอดคล้องกับความหมายของเด็กปฐมวัยที่องค์กรระหว่างประเทศหลายองค์กร เช่น UNICEF และ WORLD BANK กำหนดไว้ โดยอ้างอิงถึงผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาของเซลล์สมองที่มีการพัฒนาอย่างเต็มที่ในช่วงวัยดังกล่าว จึงควรได้รับการดูแลและพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่ดีทั้งระบบของชีวิตในช่วงนั้น ๆ และแม้ที่ประชุมจะเห็นด้วยกับการดูแลและพัฒนาเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา แต่การกำหนดให้ความคุ้มครองทารกในครรภ์มารดาตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงก่อนคลอดนั้น น่าจะมีปัญหาในเรื่องความมีสภาพบุคคลที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง เนื่องจากมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้สภาพบุคคลเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อตาย และทารกในครรภ์มารดาจะสามารถมีสิทธิต่าง ๆ ได้ หากคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกเท่านั้น ดังนั้น เพื่อไม่ให้มีปัญหากรณีการให้

ความคุ้มครองดูแลสิ่งที่ยังไม่มีสภาพบุคคลตามกฎหมาย จึงเห็นควรให้แก่ไขบทนิยามคำว่า “เด็กปฐมวัย” มิให้หมายรวมถึงทารกในครรภ์มารดาด้วย และให้ไปกำหนดบทบัญญัติในส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นการให้ความคุ้มครองดูแลมารดาที่กำลังตั้งครรภ์เท่านั้น เพื่อให้มารดาสามารถดูแลทารกในครรภ์ได้เป็นอย่างดี ให้เด็กได้รับการพัฒนาและคลอออกมาอย่างสมบูรณ์ปลอดภัย^๓ โดยในส่วนของบทนิยามคำว่า “เด็กปฐมวัย” ได้แก้ไขจากบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าแปดปีบริบูรณ์ เป็น ไม่เกินหกปีบริบูรณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของกระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ส่วนการที่กำหนดให้เด็กปฐมวัย หมายความว่าเด็กไม่ว่าจะมีสัญชาติใดนั้น ที่ประชุมได้ตัดออกเนื่องจากเด็กไม่ว่าจะมีสัญชาติใด การให้ความคุ้มครองดูแลก็ต้องอยู่ภายใต้ธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งเป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศ^๔

(๒) บทนิยามคำว่า “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” ที่ประชุมได้มีการอภิปรายจากนิยามที่ กอปศ. เสนอมา “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า หน่วยงานหรือองค์กรที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเอกชน บรรดาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทางการศึกษา ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร และไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ ว่า เนื่องจากในข้อเท็จจริงมีองค์กรที่ไม่ได้มีสถานะตามที่กำหนดไว้ในบทนิยามซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทางการศึกษา เช่น วัด โบสถ์ และ มัสยิด จึงควรกำหนดบทนิยามให้ครอบคลุมถึงองค์กรเหล่านี้ด้วย^๕ จึงได้มีการปรับร่างบทนิยามดังกล่าวเพื่อเสนอที่ประชุมพิจารณาในวาระที่สอง ดังนี้ “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย^๖ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว ให้ตัด “วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย” ออก เพราะอยู่ในความหมายของคำว่า “หน่วยงานการศึกษา” อยู่แล้ว^๖ นอกจากนี้ ที่ประชุมได้อภิปรายในส่วนที่ให้หมายความว่าคุณศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนาว่า แม้ว่าจะเป็นคำที่ปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยให้จัดได้ในสถานศึกษาดังนี้ (๑) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (๒) โรงเรียน (๓) ศูนย์การเรียน ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็ก

^๓บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๒) วันจันทร์ ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^๔บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^๕บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๒) วันจันทร์ ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^๖บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนาอยู่ในประเภทของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แต่เมื่อเป็นนิยามตามกฎหมายฉบับนี้ก็สามารถเขียนให้แตกต่างกันเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้นได้ ซึ่งสถาบันศาสนาไม่ว่าจะเป็นของศาสนาใดก็อาจมีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ใช้ชื่อเรียกแตกต่างกันไปได้ไม่จำกัดเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ จึงเห็นควรแก้ไขให้กว้างขึ้นเป็นดังนี้ “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียน หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน และสถาบันศาสนา ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย^๗ ต่อมาที่ประชุมเห็นควรให้แก้ไขให้มีความหมายถึง “สถานรับเลี้ยงเด็ก” และ “สถานสงเคราะห์” ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กด้วย เพื่อให้มีความหมายครอบคลุมหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งหมด แต่จะต้องมีการกำหนดไว้ด้วยว่าสถานรับเลี้ยงเด็กและสถานสงเคราะห์ดังกล่าวต้องมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความดูแล เพราะหากเป็นสถานสงเคราะห์หรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่ดูแลเด็กโตอายุเกินหกปีขึ้นไปก็จะไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งเมื่อได้กำหนดให้ “สถานรับเลี้ยงเด็ก” และ “สถานสงเคราะห์” อยู่ในความหมายของนิยามคำว่า “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” แล้ว จึงได้ตัดบทนิยามคำว่า “สถานรับเลี้ยงเด็ก” และ “สถานสงเคราะห์” ตามที่ กอปศ. เสนอมาออก^๘

(๓) บทนิยามคำว่า “บุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัย” ที่ประชุมได้มีการอภิปรายจากนิยามที่ กอปศ. เสนอมา “บุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัย” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูหรือผู้ปกครองดูแลเด็กปฐมวัย ว่า ยังไม่มีความชัดเจนว่าหมายถึงบุคคลใดบ้าง ต้องการให้หมายถึงแต่เฉพาะผู้ที่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูตามกฎหมายหรือผู้ปกครองดูแลเด็กปฐมวัยตามข้อเท็จจริงเท่านั้นหรือไม่ จึงได้แก้ไขเป็นนิยามคำว่า “ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” โดยให้หมายถึงบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น^๙

นอกจากนี้ ได้ตัดบทนิยามคำว่า “สำนักงาน” และ “เลขาธิการ” ออก เนื่องจากได้ตัดหมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และหมวด ๕ การประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงาน ออก เนื่องจากไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การขอจัดตั้งหน่วยงานตามแผนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานงบประมาณ และคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งเห็นว่าจะทำให้เกิดภาระด้านงบประมาณและเป็นกรณีที่น่าจะให้หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ทำภารกิจนี้ได้

^๗บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๘) วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^๘บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๑) วันพฤหัสบดี ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

^๙บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๒) วันจันทร์ ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ในการนี้ จึงได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา

“การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า การดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

“ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

“สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการหรือเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กซึ่งมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความคุ้มครองดูแล หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียน หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน และสถาบันศาสนา ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายถึงบทนิยามคำว่า “เด็กปฐมวัย” โดยในช่วงแรก มีผู้ข้อเสนอว่าควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงเด็กที่มีอายุ ๖ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและสอดคล้องความในร่างมาตรา ๒๕ ดังนี้ “เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๖ ปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงเด็กช่วงรอยต่อระหว่างระดับอนุบาลกับระดับประถมศึกษาซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาอย่างมีคุณภาพ”^{๑๐} ซึ่งต่อมาที่ประชุมได้พิจารณาแล้วสรุปว่ามีความเห็นแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายแรก เห็นว่าควรขยายช่วงอายุเด็กปฐมวัยให้หมายถึงเด็กซึ่งมีอายุไม่เกิน ๘ ปีบริบูรณ์ เนื่องจากเด็กที่มีอายุตั้งแต่ ๖ ปีบริบูรณ์ ถึงอายุไม่เกิน ๘ ปีบริบูรณ์ ยังอยู่ในช่วงรอยต่อของวัยเด็กปฐมวัยที่มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความเหมาะสมกับวัย ดังนั้น แม้ว่าเด็กจะเข้าสู่การศึกษาภาคบังคับแล้ว ผู้จัดการศึกษาและผู้กำหนดหลักสูตรการศึกษาก็ควรพิจารณากำหนดและจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนาของเด็กในช่วงอายุดังกล่าว และหากกำหนดนิยามตามที่ร่างกฎหมายนี้เสนอมมาแล้ว จะไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศแต่อย่างใด ฝ่ายที่สอง เห็นว่า

^{๑๐}การประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ การประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันจันทร์ ที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒

ควรกำหนดบทนิยามไว้ตามเดิมเนื่องจากการกำหนดช่วงอายุเด็กปฐมวัยตามร่างกฎหมายนี้สอดคล้องกับหลักการของการศึกษาภาคบังคับและกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งภาวะเป็ยบต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งหากมีการแก้ไขบทนิยาม “เด็กปฐมวัย” ตามความเห็นแรกแล้ว จะส่งผลให้ต้องมีการแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก อีกทั้งการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความเชื่อมโยงและมีความเหมาะสมกับวัยนั้น เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ซึ่งปัจจุบันได้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยให้มีคณะกรรมการช่วยพิจารณาในเรื่องของการจัดทำหลักสูตรดังกล่าวในช่วง ๓ ปีแรกของการศึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับการพัฒนาของเด็กในช่วงอายุดังกล่าวแล้ว ซึ่งในที่ประชุมจึงได้พิจารณาแล้วมีมติว่า ให้ตั้งเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ ดังนี้ การพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่วัยเชื่อมต่อระหว่างอนุบาลและประถมศึกษา (อายุ ๖-๘ ปี) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับพัฒนาการของวัยในช่วงเชื่อมรอยต่อนี้ ทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา สวัสดิการและการคุ้มครองสิทธิให้แก่เด็ก อีกทั้งการจัดทำหลักสูตรปฐมวัยและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวเพื่อให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสมในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างอนุบาลและประถมศึกษา เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องจากระดับอนุบาลและประถมศึกษา^{๑๑}

ต่อมาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือถึงประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นในกรณีของร่างมาตรานี้ว่า ตามแนวคิดที่ว่าด้วยการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยของ UNESCO นั้น เด็กปฐมวัย (Early childhood) หมายถึง เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ ๘ ปี หรือนับแต่วัยทารก วัยเรียนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ ๒ ดังนั้น การที่ร่างมาตรา ๓ นิยาม “เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่า หกปีบริบูรณ์และให้หมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาจึงน่าจะสอดคล้องกับแนวคิดในการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อย่างไรก็ตาม ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๑๒}

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้รักษาการตามกฎหมาย

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันรักษาการตามพระราชบัญญัติ

^{๑๑}รายงานการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๓) วันจันทร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒

^{๑๒}หนังสือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สม ๐๐๐๕/๑๓ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาถึงความเหมาะสมที่จะให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากได้ตัดบทบัญญัติที่ให้จัดตั้งสำนักงานขึ้นใหม่เป็นนิติบุคคลที่เป็นอิสระออกไปแล้ว โดยให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม และงานวิชาการของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ จึงน่าจะให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายนี้จะเหมาะสมกว่า แต่ผู้แทน กอปศ.ชี้แจงว่า เนื่องจากตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นงานบูรณาการของสี่กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงมหาดไทย จึงจำเป็นที่จะต้องให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การบูรณาการการดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ ประกอบกับเนื่องจากบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้แต่ละกระทรวงต่างมีหน้าที่ปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของตน แล้วจึงมาประชุมเพื่อทำงานร่วมกัน จึงเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดเป็นผู้รักษาการร่วมกับนายกรัฐมนตรีตามกฎหมายนี้^{๑๓} แต่ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาซึ่งจะมาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุมและงานวิชาการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ จึงมีมติให้เพิ่มรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รักษาการร่วมกับนายกรัฐมนตรี เช่นเดียวกับกฎหมายหลาย ๆ ฉบับที่กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองบุคคลกลุ่มใดโดยเฉพาะ แต่มีความเกี่ยวเนื่องกับภารกิจของหลายกระทรวง ก็ยังกำหนดให้มีการรักษาการร่วมกับนายกรัฐมนตรีได้ เช่นพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖^{๑๔}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

^{๑๓}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๐) วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

^{๑๔}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๑) วันพฤหัสบดี ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี

(๒) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ

(๔) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

(๕) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

(๖) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของ
การพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการอยู่ในกรอบวัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยเน้นให้เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งจากตัวเด็กเองและบุคคลรอบตัว ตั้งแต่เด็กอยู่ในครรภ์มารดาจนถึงช่วงวัยของการศึกษา เพื่อให้เด็กสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๗ เด็กปฐมวัยต้องได้รับการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) อยู่รอดปลอดภัย และได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิด ไม่ว่าในทางใด

(๒) มีพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และปัญญาที่ดีสมวัยสามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

(๓) มีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ต้องการให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดีตามมาตรา ๕ (๑) นั้น เป็นหลักการที่นำมาจากแนวคิดเดิมของร่างที่ กอปศ. เสนอมาที่ได้มีการจัดระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบ่งออกเป็นสี่ช่วง คือ (๑) ช่วงก่อนคลอด หรือทารกในครรภ์มารดา (๒) ช่วงแรกเกิด ถึงก่อนอายุสามปีบริบูรณ์ หรือช่วงวัยเด็กเล็ก (๓) ช่วงอายุสามปีบริบูรณ์ ถึงก่อนอายุหกปีบริบูรณ์ หรือ ช่วงเด็กก่อนวัยเรียน และหรือช่วงวัยอนุบาล และ (๔) ช่วงอายุหกปีบริบูรณ์ ถึงก่อนอายุแปดปีบริบูรณ์ หรือช่วงวัยรอยต่อระหว่างวัยอนุบาลกับวัยประถมศึกษาปีที่หนึ่งถึงปีที่สอง ซึ่งจากหลักการที่กล่าวมาแล้วในคำนิยามกรณีที่ไม่สามารถให้ความคุ้มครองทารกในครรภ์มารดาได้ เนื่องจากยังไม่มีสภาพบุคคลตามกฎหมาย โดยให้เน้นไปที่การดูแลมารดาที่ตั้งครรภ์มากกว่านั้น ซึ่งผู้แทน กอปศ. ชี้แจงว่า “การดูแลมารดาที่ตั้งครรภ์” จะไม่ตรงกับวัตถุประสงค์เพราะอาจมีการตีความที่กว้างออกไปเป็นการดูแลมารดาในเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การดูแลทารก แม้ที่ประชุมจะได้พิจารณาแล้วเห็นว่าทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาก็จะต้องกระทำโดยผ่านมารดาอยู่แล้ว ทารกจะได้รับการพัฒนาที่ดีหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับดูแลมารดาเพื่อให้ส่งผลถึงทารกในครรภ์ แต่เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นจึงได้เสนอแก้ไขเป็นความว่า “การดูแลมารดาที่ตั้งครรภ์เพื่อประโยชน์ทั้งแก่มารดาและบุตรที่อยู่ในครรภ์”^{๑๕} ซึ่งต่อมา ในการประชุมปรับร่างร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาในวาระที่สองนั้น ได้ตัดบทบัญญัติกรณีการจัดระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยออกเป็นสี่ช่วงดังกล่าวออก^{๑๖} ด้วยเหตุผลที่เคยเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีการับทราบว่า ช่วงอายุตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ไม่มีการอ้างถึงในส่วนของบทบัญญัติ ประกอบกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

^{๑๕}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๔) วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๑๖}รายงานการประชุมร่วมกับผู้แทนหน่วยงานเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ในแต่ละช่วงวัยนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย^{๑๗} ดังนั้น จึงได้มีการนำหลักการของการที่ต้องการให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์มากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ตาม (๑) ของการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยได้แก้ไขความให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าเพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี

นอกจากนั้น ในการประชุมปรับร่างร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาในวาระที่สอง ยังได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพิ่มเติม เพื่อให้ครอบคลุมถึงแนวทางที่จะสามารถบ่มเพาะให้เด็กเติบโตขึ้นมาอย่างมีคุณภาพ โดยเพิ่มวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านเพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้มีการบ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และนอกจากจะมุ่งที่ตัวเด็กแล้ว ยังให้ความสำคัญต่อบุคคลที่อยู่รอบตัวเด็ก จึงได้กำหนดให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องคำนึงถึงการให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วย^{๑๘} ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี

(๒) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ

(๔) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

(๕) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

(๖) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

^{๑๗}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๒) วันจันทร์ ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๑๘}รายงานการประชุมร่วมกับผู้แทนหน่วยงานเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในคณะกรรมาธิการวิสามัญมีผู้อภิปรายให้ความเห็นในร่างมาตรานี้ในหลายประเด็น โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (นายตวง อันทะไชย) เห็นว่า ควรมีความเชื่อมโยงกันในการส่งต่อการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยไปสู่ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนที่เป็นเนื้อเดียวกัน หลักสูตรการเรียนการสอนทั้งระบบต้องมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันในทุกระดับการศึกษา เช่น เด็กเล็กจะต้องได้รับการดูแลและพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยตามมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำหรับในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ต้องอ่านออกเขียนได้บ้าง ส่วนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ เด็กต้องอ่านออกและเขียนได้ และในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เด็กต้องอ่านออกและเขียนคล่อง เป็นต้น^{๑๙} ส่วนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ) เห็นว่า เนื่องจากตามข้อเท็จจริงแล้ว เด็กมีความเหลื่อมล้ำทางสังคมตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา เช่น การฝากครรภ์ การรับประทานอาหารที่ไม่ครบตามโภชนาการ เด็กที่เกิดมาในชนชั้นล่างของสังคมจึงมีความฉลาดทางปัญญา (IQ) ต่ำกว่าเด็กที่เกิดในชนชั้นกลางขึ้นไป โอกาสในการเข้ารับการศึกษาก็ย่อมมีความต่างกัน ทั้งในส่วนของคุณภาพที่ต่างกันของโรงเรียนและการจัดสรรทรัพยากรให้กับโรงเรียนตามรายหัวของนักเรียนในอัตราที่ไม่เท่ากัน ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะช่วยแก้ไขปัญหาและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและทางด้านสาธารณสุข เพราะกระทรวงสาธารณสุขจะร่วมเป็นผู้ดูแลเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาเป็นเวลา ๙ เดือนจนเด็กคลอด ส่วนกระทรวงศึกษาธิการจะช่วยด้านการส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา โดยมีภาครัฐสนับสนุนให้เด็กเล็ก ๆ ได้รับการดูแลและพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยตามมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เข้ามาแก้ปัญหาการสอบเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งการให้เด็กทำการบ้านจำนวนมากตามหลักสูตรที่เน้นเนื้อหา (content based) ได้ปรับเปลี่ยนเป็นการให้การดูแลและพัฒนาเต็มสมรรถนะ (competency based) ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องและมีความคุ้มค่ากับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในอนาคต^{๒๐}

นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือถึงประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นที่เกี่ยวข้องกับร่างมาตรานี้ว่า โดยหลักการของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ แล้ว มีสาระสำคัญที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งได้รับรองสิทธิ

^{๑๙}รายงานการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑) วันศุกร์ ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

^{๒๐}รายงานการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑) วันศุกร์ ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

ในการอยู่รอดและการได้รับการพัฒนาไว้หลายประการ เช่น ข้อ ๖ ข้อ ๒๙ และข้อ ๓๑ แนวคิดที่ว่าด้วยการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยของ UNESCO แนวคิดที่ว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัยของ UNICEF และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติด้านการศึกษา (UN SDG4) โดยให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทำหน้าที่ขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายนี้ ซึ่งเน้นการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กวัยนี้แบบองค์รวม ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา^{๒๑}

อย่างไรก็ดี ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

<p>มาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว</p>	<p>ภารกิจของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม</p>
--	---

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เนื่องจากการดูแลเด็กควรเป็นหน้าที่ร่วมกันของทุกภาคส่วนในสังคม จึงได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพัฒนาและส่งเสริมให้มีการพัฒนาและดูแลเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้องตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจจัดให้มีการให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว การตั้งครรภ์ที่มีคุณภาพ การเลี้ยงดูบุตร การพัฒนาเด็กปฐมวัย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจจัดให้มีการบำรุงและสวัสดิการแก่หญิงมีครรภ์ในท้องถิ่นอย่างเหมาะสมด้วย

ในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเองหรือดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนก็ได้

^{๒๑}หนังสือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สม ๐๐๐๕/๑๓ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มาตรา ๙ ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีบริการและสวัสดิการด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านสังคมอย่างมีคุณภาพแก่เด็กปฐมวัย หญิงมีครรภ์ และบุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย เว้นแต่หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัย ให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยได้รับสิทธิประโยชน์และความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการหน่วยให้บริการทางสาธารณสุข หน่วยให้บริการทางสังคม และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีอาชีพหรือวิชาชีพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและสถานประกอบการจัดสวัสดิการให้แก่ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์ หรือเป็นบุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัยเพื่อประโยชน์ในการดูแลและสวัสดิภาพของเด็กปฐมวัยเป็นการเฉพาะ โดยรัฐอาจให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่สถานประกอบการดังกล่าวด้วยก็ได้

(๗) จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อระหว่างระดับอนุบาลกับระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่องและราบรื่น

(๘) ส่งเสริมให้มารดาดูแลบุตรอย่างใกล้ชิด ในช่วงเวลาที่มารดาคลอดตามที่กฎหมายกำหนด ให้ทารกได้รับนมแม่อย่างเดียวน้อยหกเดือนนับตั้งแต่แรกคลอด และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐและสถานประกอบการ จัดโอกาสให้มารดาให้นมแม่แก่ทารก รวมทั้งจัดให้มีสถานที่สำหรับดูแลเด็กปฐมวัยเป็นการเฉพาะ โดยรัฐอาจให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่สถานประกอบการดังกล่าวด้วยก็ได้

(๙) ส่งเสริมให้ผู้มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามกฎหมาย มีสิทธิลาเพื่อไปเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยมีสิทธิได้รับเงินเดือน การประเมินเลื่อนขั้น และสวัสดิการในตำแหน่งหน้าที่การงานนั้นตลอดระยะเวลาการลา โดยรัฐอาจให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่สถานประกอบการดังกล่าวด้วยก็ได้

(๑๐) จัดให้มีการคัดกรองเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันที่ และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้ได้รับสิทธิและโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายหรือหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด แล้วแต่กรณี

(๑๑) ให้ความรู้และส่งเสริมสมรรถนะในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกช่วงอายุ แก่บุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัยในทุกพื้นที่บริการสำหรับเด็กปฐมวัยและครอบครัว

ในการดำเนินการตาม (๓) ให้หน่วยบริการทางสาธารณสุข หน่วยให้บริการทางสังคม และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนได้รับเงินอุดหนุนรายหัวหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามที่กฎหมายกำหนด และอาจได้รับสิทธิประโยชน์อื่นใดตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้มีการแก้ไขถ้อยคำจากเดิมที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยให้เพิ่มคำว่า “มีภารกิจ” เพื่อเน้นว่าเป็นภารกิจที่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย^{๒๒} และแก้ไขความว่า “มาตรฐานการพัฒนาเด็กปฐมวัย” เป็น “มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย” ตามที่ผู้แทน กอปศ. ชี้แจงว่าในการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น ไม่ได้มีการกำหนดเป็นมาตรฐานไว้ชัดเจน^{๒๓} ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าแม้จะไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจน แต่ก็ควรกำหนดว่าเป็นมาตรฐานที่กำหนดโดยใคร เพื่อให้หน่วยงานที่จะต้องปฏิบัติตามทราบและไปศึกษามาตรฐานได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเมื่อผู้แทน กอปศ. ชี้แจงว่า มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น เป็นมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด โดยครอบคลุมทั้งมาตรฐานสถานที่ มาตรฐานตัวบุคคล และมาตรฐานการดำเนินการ สำหรับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำขึ้นร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและรอเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบนั้น เป็นมาตรฐานด้านสถานที่เรื่องเดียว จึงได้เสนอให้แก้ไขเป็น “มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด”^{๒๔}

ในส่วนของหน้าที่ของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ที่ประชุมได้มีการแก้ไขความในร่างมาตรา ๙ (๑) ให้ความชัดเจนโดยเชื่อมโยงกับนิยามคำว่า “บุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัย” และให้แยกบทบัญญัติที่กำหนดให้รัฐอาจให้สิทธิประโยชน์ทางการเงินตาม (๖) (๘) และ (๙) ออกมากำหนดไว้ร่วมกัน อีกทั้งได้แก้ไขความใน (๗) โดยกำหนดให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ได้แก้ไขความใน (๑๐) ให้ชัดเจน

^{๒๒}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๘) วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๒๔}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๘) วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ยิ่งขึ้นโดยกำหนดให้การคัดกรองเด็กปฐมวัยต้องดำเนินการคัดกรองอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยในเรื่องที่เกี่ยวกับการคัดกรองเด็กปฐมวัยนั้น ผู้แทนกรมอนามัยชี้แจงว่าในปัจจุบันได้มีเครื่องมือที่เรียกว่า DSPM ซึ่งการคัดกรองจะกระทำโดยพยาบาลที่ผ่านการฝึกอบรมสำหรับเด็กที่มีอายุ ๖ สัปดาห์ ๔๒ สัปดาห์ ๙ เดือน และ ๑ ปี ๖ เดือน นอกจากนี้ จะเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ที่ได้รับการสอนให้ใช้เครื่องมือ โดยผู้แทน กอปศ. ชี้แจงเพิ่มเติมว่า แม้ในต่างประเทศจะให้แพทย์เป็นผู้ทำการคัดกรองก็ตาม แต่ผลจากการวิจัยพบว่ายังมีปัญหาในทางปฏิบัติค่อนข้างมาก พ่อแม่จึงต้องเป็นส่วนสำคัญในการดูแลเด็กด้วย^{๒๕} อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ปรากฏในร่างมาตรา ๙ ในท้ายที่สุดแล้ว ได้มีการพิจารณาโดยนำไปแยกกำหนดเป็นหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ในแต่ละด้านของการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่แยกออกเป็นสามด้าน คือ ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านการจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิ ซึ่งจะได้กล่าวในช่วงต่อ ๆ ไป

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (นายมณฑิร บุญตัน) เห็นว่า ควรส่งเสริมให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน ได้มีส่วนช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองรีที่จัดตั้งขึ้นโดยเอกชน เป็นต้น อีกทั้งรัฐควรอุดหนุนโดยการให้เงินสนับสนุนหรือจัดสรรทรัพยากรและอย่างเพียงพอ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาเด็กมีความเหมาะสมกับท้องถิ่นตามความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มประชากร ในขณะที่รัฐต้องกำกับดูแลมาตรฐานต่อไป^{๒๖}

อย่างไรก็ดี ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๕}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๓) วันอังคาร ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๒๖}รายงานการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑) วันศุกร์ ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

มาตรา ๗ บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

หน้าที่ของบิดา มารดา และผู้ปกครอง

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เนื่องจากในปัจจุบัน มีเด็กจำนวนมากที่ไม่ได้รับการดูแลจากบุคคลในครอบครัวหรือคนใกล้ชิด นอกเหนือไปจากการที่กำหนดให้องค์กรต่าง ๆ มีหน้าที่ดูแลเด็กเหล่านั้นแล้ว สิ่งที่สำคัญคือบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุด จึงได้กำหนดมาตรานี้ขึ้นเพื่อให้ถือเป็นหน้าที่ของบิดา มารดา และผู้ปกครองที่ดูแลเด็กปฐมวัย ในการจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรมีบทบัญญัติที่กำหนดให้บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมีหน้าที่ในการดูแลเด็ก นอกเหนือจากการกำหนดให้เป็นหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ จึงได้กำหนดให้มีหลักการตามร่างมาตรานี้ขึ้น โดยในเบื้องต้นได้กำหนดให้ “ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย” แต่ในการประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย อาจจะยังไม่เหมาะสมเนื่องจากบทนิยามคำว่า “ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” มีความหมายไปถึงผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เช่น ญาติ พี่เลี้ยง หรือเพื่อนบ้านที่พ่อแม่เด็กฝากให้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้วย การกำหนดหน้าที่ให้บุคคลดังกล่าว อาจจะเป็นการเกินเลยไปและเกิดผลกระทบให้ไม่ยอมมีผู้รับดูแลเด็กแทนพ่อแม่ ในหลักการของมาตรานี้ควรกำหนดเป็นหน้าที่ให้เฉพาะบิดาและมารดาเท่านั้น ส่วนผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมความรู้จากหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะเลี้ยงดูเด็กได้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยน่าจะเหมาะสมกว่า^{๒๗}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗ บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

^{๒๗}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๘) วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๘ การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย

การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดเป็นหลักการให้ชัดเจนว่า การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องไม่มุ่งเน้นไปที่การสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย เพราะจะเป็นการสร้างแรงกดดันให้เด็ก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๑๐ เพื่อให้การพัฒนาของเด็กปฐมวัยบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ และการดำเนินการตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ การรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติโดยวิธีสอบคัดเลือกจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท ค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเป็นรายได้ของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้มีการอภิปรายถึงขอบเขตของคำว่า “สอบคัดเลือก” ว่ามีหลักเกณฑ์แค่ไหนเพียงไร เช่น การสอบโดยให้เด็กเรียงรองเท้าให้เรียบร้อย การจับคู่สิ่งของ การจับคู่ตัวเลข หรือการสอบสัมภาษณ์เด็ก จะถือเป็นการสอบคัดเลือกหรือไม่ ซึ่งผู้แทน กอปศ. ได้ให้ข้อมูลว่า นักวิชาการด้านปฐมวัยเห็นว่า วิธีการใดก็ตามที่ต้องกระทำโดยยุ่งเกี่ยวกับเด็กซึ่งอาจก่อให้เกิดความกดดันแก่เด็กนั้นจะกระทำไม่ได้ทั้งสิ้น ดังนั้น การกระทำทุกอย่างที่ให้เด็กไปทำเพื่อให้ครูหรือคณะกรรมการดู จึงถือว่าเป็นการสอบเด็กทั้งสิ้น การสอบแข่งขันจึงเป็นการสร้างความรู้สึกด้านลบให้แก่เด็ก เพราะหากสอบไม่ได้ก็ทำให้เด็กรู้สึกผิดหวัง ท้อแท้ ตั้งแต่เริ่มต้นเข้าสู่ระบบการศึกษา วิธีการที่นักวิชาการเสนอเพื่อทดแทนการสอบคัดเลือกจึงมีเพียงการจับสลากหรือการสัมภาษณ์พ่อแม่เท่านั้น ซึ่งการจับสลากเป็นวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ใช้สำหรับการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาในโรงเรียนในสังกัดของ สพฐ. อยู่แล้ว จึงน่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดและสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาที่ดีที่ไม่มุ่งเน้นการแข่งขัน การจับสลากจะทำให้ได้นักเรียนที่หลากหลายไปเรียนร่วมกัน ซึ่งเด็กจะต้องเรียนรู้ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักปรับตัว รู้จักช่วยเหลือเพื่อน ซึ่งเป็นการสอนให้เด็กมีคุณธรรม นอกจากนี้ ปัญหาเรื่องการสอบคัดเลือกเป็นปัญหาของโรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียงหรือกลุ่มโรงเรียนสาธิต ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ไม่มากเมื่อเทียบกับจำนวนโรงเรียนทั้งหมดของประเทศ ซึ่งคณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การแก้ปัญหาของการสอบคัดเลือกน่าจะใช้มาตรการทางบริหาร มากกว่าที่จะกำหนดห้ามโดยกฎหมายและการให้มีบทกำหนดโทษทางอาญาตามร่างมาตรา ๔๓ ที่ กอปศ. เสนอมายังเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่เป็นโรงเรียนเอกชนซึ่งรัฐให้อิสระในการดำเนินกิจการ การที่รัฐไปกำหนดห้ามการสอบคัดเลือกเข้าเรียนจึงถือว่าเป็นการแทรกแซงการดำเนินกิจการ ซึ่งต้องพิจารณาถึงความจำเป็นว่ามีเหตุเพียงพอหรือไม่ และในกรณีที่กำหนดให้ทุกโรงเรียนจับสลาก เด็กที่จับสลากไม่ได้จะมีมาตรการรองรับอย่างไร จะเกิดปัญหา ในทางปฏิบัติหรือไม่ ในเบื้องต้นจึงได้ตัดความที่ห้ามให้มีการสอบคัดเลือกออก โดยกำหนดเป็น หลักการไว้ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่จะไปพิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาในสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยและสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติให้เหมาะสมกับสถานการณ์และ บริบทของโรงเรียน เพื่อป้องกันมิให้มีการจัดสอบเด็กปฐมวัยที่จะเข้าศึกษาในระดับอนุบาลด้วย^{๒๘} และเมื่อตัดความที่ห้ามให้มีการสอบคัดเลือกออกแล้ว จึงได้ตัดหมวดที่ว่าด้วยบทกำหนดโทษกรณีที่มี การจัดสอบออกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงาน ก.พ.ร. และคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

อย่างไรก็ดี ในการประชุมปรับร่างร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอคณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาในวาระที่สองนั้น^{๒๙} ผู้แทน กอปศ. ขอให้คงในหลักการที่กำหนดห้ามมิให้มีการสอบเพื่อรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาไว้เช่นเดิมด้วยเหตุผล ของนักวิชาการที่ได้เสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ทราบแล้วข้างต้น จึงได้เสนอ แก้ไขดังนี้ “การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและสถานรับเลี้ยงเด็กต้องเป็นไปเพื่อเตรียม ความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย” ซึ่งคณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ไม่ขัดข้องกับการแก้ไขดังกล่าว แต่พิจารณาเห็นว่า ความว่า “แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย” มีความหมายกว้างเกินไป เพราะจะรวมไปถึงการจัดแข่งขันกีฬาหรือการจัดกิจกรรมแข่งขันเพื่อความสนุกสนานซึ่งเป็นการ จัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้วย จึงเห็นสมควรให้แก้ไขเป็น “แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้

^{๒๘}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๔) วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๒๙}การประชุมร่วมกับผู้แทนหน่วยงานเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย” เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่จะไม่ให้มีการจัดสอบแข่งขันทางวิชาการที่ก่อให้เกิดความเครียดและความกดดันแก่เด็ก^{๓๐}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๘ การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (นายมณฑิร บุญตัน) มีความเห็นว่า การเน้นให้ความรู้แก่เด็กมากเกินไปตั้งแต่ปฐมวัยเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ แต่ยังคงมีสถานศึกษาหลายแห่งทั้งภาครัฐและเอกชนที่บังคับเด็กให้ต้องฝึกวิชาความรู้มากทั้งทักษะการเขียน อ่าน จึงส่งผลให้เด็กไม่มีเวลาทำกิจกรรมอื่น ทำให้พัฒนาการของเด็กไม่เป็นไปตามวัย ก่อให้เกิดผลเสียอย่างมากต่อความคิดสร้างสรรค์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้น จึงไม่ควรนำทักษะทางวิชาการที่ไม่เหมาะสมกับวัยเด็กมาเป็นตัวชี้วัดในการสอบเข้าศึกษาต่อ โดยเฉพาะการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ การปล่อยให้มีการสอบเข้าศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จึงเป็นการเลือกปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เนื่องจากการที่เด็กมีโอกาสเรียนรู้ที่ต่างกันเพราะฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน ย่อมมีโอกาสในการเข้าถึงความรู้ที่แตกต่างกัน^{๓๑}

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากแต่ละบุคคลมีศักยภาพในการส่งเสริมสนับสนุนการเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการให้แก่บุตรหลานที่แตกต่างกันตามฐานะของครอบครัว จึงเสนอให้การสอบเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล^{๓๒} การเรียนต่อในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ผู้เรียนจะต้องได้เข้าเรียนโดยไม่ต้องมีการสอบแข่งขัน ซึ่งร่างที่เสนอมายังไม่มีความชัดเจน จึงได้พิจารณาเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นการเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนของรัฐว่า ผู้เรียนจะต้องได้เข้าเรียนโดยไม่ต้องมีการสอบแข่งขัน เนื่องจากการสอบแข่งขันทำให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาการตามวัย เพราะจะทำให้ต้องมีการเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบ ส่งผลให้เด็กมีความเครียดและความกดดัน อีกทั้งการสอบเป็นการเลือกปฏิบัติและสร้างความเหลื่อมล้ำ เนื่องจากเด็กแต่ละคนได้รับโอกาสเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการเพิ่มเติมที่แตกต่างกันตามฐานะของครอบครัว แต่สำหรับการสอบแข่งขันในโรงเรียนเอกชนนั้น กฎหมายไม่สามารถบังคับได้ เนื่องจากจะเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพ

^{๓๐}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๘) วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๓๑}รายงานการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑) วันศุกร์ ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

^{๓๒}รายงานการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑) วันจันทร์ ที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒

ในการประกอบอาชีพของเอกชน อีกทั้งโรงเรียนเอกชนก็ไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ จึงต้องการรับเด็กที่มีความพร้อมด้านฐานะเข้ามาศึกษา^{๓๓}

ต่อมาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือถึงประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้ข้อสังเกตว่า จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องผลจากระบบคัดเลือกเข้าศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า การคัดเลือกโดยการสอบแข่งขันจะส่งผลทางลบต่อพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเน้นให้เด็กเรียนรู้ด้วยการท่องจำและฝึกทักษะทางวิชาการ จะทำให้สมองของเด็กวัยนี้ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมกับวัย ทั้งยังส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวด้วย แม้ว่าร่างมาตรานี้จะกำหนดว่า การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัยก็ตาม พระราชบัญญัตินี้จึงควรมีมาตรการหรือแนวปฏิบัติอื่นที่เป็นหลักประกันว่าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและโรงเรียนระดับประถมศึกษาจะไม่ใช้การสอบแข่งขันในระหว่างที่เด็กอยู่ในสถานพัฒนาดังกล่าวหรือในการคัดเลือกเด็กเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา^{๓๔}

นอกจากนี้ องค์การยูนิเซฟ (UNICEF) ให้ข้อสังเกตว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีมีเนื้อหาที่แสดงเจตนารมณ์ชัดเจนในเรื่องการรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและสถานศึกษาโดยวิธีการสอบคัดเลือกจะกระทำมิได้เพื่อเป็นการปกป้องสิทธิเด็กในการรับการพัฒนา ซึ่งชัดเจนมากกว่าร่างที่เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แม้ว่าร่างที่เสนอเข้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจว่า การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นแบบเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก็ตาม แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย และในร่างมาตรา ๑๔ (๗) ยังกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย แต่การใช้ถ้อยคำยังมีความไม่ชัดเจนและไม่อาจช่วยแก้ไขปัญหาของครอบครัวและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อาจสร้างแรงกดดันทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเด็กเพื่อเตรียมตัวเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาโดยการ “เร่ง เรียน เขียน อ่าน” ได้ นอกเหนือจากนั้น ปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียมกันเนื่องจากเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะจะมีโอกาสที่ดีกว่าเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบากและสิทธิในการเข้าถึงสถานศึกษาที่มีคุณภาพก็ยิ่งเป็นไปได้ยาก จึงต้องการให้เนื้อหาในพระราชบัญญัติรัดกุมและชัดเจนว่าไม่ต้องการให้มีการสอบคัดเลือก เพราะจะส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก โดยไม่จำเป็นต้องมีบทลงโทษ โดยมีข้อเสนอแนะในส่วนของร่างมาตรานี้ว่า การกำหนดไว้ตามร่างมาตรานี้จะช่วยทำให้การจัดการสอบแข่งขันเพื่อคัดเลือกเด็กเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ หายไปจากสังคมไทยหรือไม่ จึงได้เสนอให้ใช้คำว่า “การจัดประสบการณ์” แทนการใช้คำว่า

^{๓๓}รายงานการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๒) วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒

^{๓๔}หนังสือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สม ๐๐๐๕/๑๓ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“การจัดการเรียนรู้” จะเหมาะสมกว่า เพราะจะช่วยเน้นให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเข้าใจเจตนาธรรมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่าต้องการให้เด็กได้รับการดูแล ให้การพัฒนาการรอบด้านตามวัย และเต็มตามศักยภาพของตนโดยผ่านการจัดประสบการณ์ และควรมีการเพิ่มความเข้าใจในเจตนาธรรมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องการให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเน้นจนเกินไปว่า “แต่ต้องไม่เป็นการจัดประสบการณ์ที่เกินสมรรถนะตามวัย และไม่มุ่งเน้นการสอบแข่งขัน โดยวิธีการสอบคัดเลือกจะกระทำมิได้ เพราะสิ่งเหล่านี้จะสร้างความเครียดและความกดดันกับเด็ก ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจของเด็กในระยะยาว^{๓๔} แต่ในที่ประชุมก็ไม่ได้มีการแก้ไขแต่อย่างใด เพราะเห็นว่าบทบัญญัติที่กำหนดไว้ให้การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย โดยต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย ครอบคลุมถึงปัญหาที่ที่ประชุมหารือกันกรณีที่ไม่ต้องการให้มีการสอบแข่งขันการเข้าศึกษาต่อของเด็กปฐมวัยแล้ว

อย่างไรก็ดี ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการศึกษาฯ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๒

คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนแปดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน

องค์ประกอบของ
คณะกรรมการนโยบาย
การพัฒนาเด็กปฐมวัย

^{๓๔}ความเห็นขององค์การยูนิเซฟ (UNICEF) ต่อร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. เสนอต่อสภานิติบัญญัติเพื่อประกอบการพิจารณา ในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐหนึ่งคนและภาคเอกชนหนึ่งคน ให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข และด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐจำนวนหนึ่งคน โดยมีเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง

(๓) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เป็นกรรมการ

(๔) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามคน และผู้แทนของโรงเรียนอนุบาลเอกชนหรือผู้แทนสมาคมโรงเรียนอนุบาลเอกชนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กปฐมวัยจำนวนไม่เกินแปดคนซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านสังคม ด้านกฎหมาย และด้านการศึกษาพิเศษ เป็นกรรมการ

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๕) เลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการมอบหมายให้ พนักงานของสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้มีการอภิปราย เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีลักษณะเป็นงานทางนโยบาย และมีความเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของหลายส่วนราชการ รวมถึงอำนาจในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงได้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยใน (๑) ได้กำหนดให้นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และตัดการกำหนดให้มี รองประธานคนหนึ่ง ใน (๒) ออก เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไข (๑) และตัดความในวรรคสอง ที่กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งมาทำหน้าที่รองประธานกรรมการคนที่สอง โดยให้ใช้ หลักการทั่วไปให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม จะเหมาะสมกว่า สำหรับกรณีกรรมการประเภทผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้แทนของ โรงเรียนอนุบาลตาม (๔) นั้น ผู้แทน กอปศ. ได้เสนอให้กำหนดว่า ผู้แทนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือ โรงเรียนอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันมีการรวมตัวเป็นสมาคมกัน ๓ สมาคม ให้เลือกกันเองเหลือจำนวนสองคน มาเป็นกรรมการ ส่วนผู้แทนโรงเรียนอนุบาลเอกชนกับผู้แทน สมาคมโรงเรียนอนุบาลเอกชนนั้น เห็นว่า เป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน จึงได้ตัดผู้แทนสมาคมโรงเรียน อนุบาลเอกชนออกและกำหนดเป็นผู้แทนโรงเรียนอนุบาลของรัฐแทน และที่ประชุมได้มอบหมายให้ ฝ่ายเลขานุการฯ ไปประชุมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และเพิ่มเติมในส่วนของหลักเกณฑ์และวิธีการ ได้มาซึ่งกรรมการตาม (๔) และ (๕) ด้วย^{๓๖}

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๑ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอร่างองค์ประกอบของคณะกรรมการตามที่ได้พิจารณา ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ

^{๓๖}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๔) วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

(๓) นายกสภาคมนตรีการบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสภาคมนตรีบริหารส่วนเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสภาคมนตรีการบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการสาธารณสุข และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านละสองคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการ โดยผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชนได้เสนอให้เพิ่ม นายกสภาคมนตรีบริหารส่วนเทศบาลเป็นกรรมการตาม (๔) แต่ที่ประชุมไม่เห็นด้วยเนื่องจากสภาคมนตรีบริหารส่วนเทศบาลที่ไม่ได้เกิดจากการรวมตัวกันของนิติบุคคลตามกฎหมายจึงอาจไม่เป็นที่ยอมรับ ต่างจากนายกสภาคมนตรีบริหารส่วนตำบล และนายกสภาคมนตรีบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ ที่ประชุมได้มีมติให้เพิ่ม ผู้แทนโรงเรียนอนุบาลเอกชนเป็นกรรมการตามข้อเสนอของผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เนื่องจากในปัจจุบันภาคเอกชนมีการจัดการศึกษาระดับอนุบาลค่อนข้างมาก จึงควรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่วนจะเข้ามาเป็นกรรมการในภาคของเอกชนตาม (๓) หรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) นั้น เห็นว่า หากระบุเป็น “นายกสภาคมนตรีเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาลเอกชน” ตามที่ผู้แทน สช. เสนอนั้น ไม่น่าจะเหมาะสม เพราะควรกำหนดให้บุคคลที่มีตัวตนจริงและสามารถเป็นตัวแทนของนิติบุคคลที่มีการจดทะเบียนตามกฎหมาย เป็นกรรมการ โดยอาจกำหนดเป็น “นายกสภาคมนตรีโรงเรียนอนุบาลเอกชน” ไว้ใน (๓) ในการนี้ ที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้แทน สช. รับผิดชอบตรวจสอบสถานะความมีอยู่จริงของนายกสภาคมนตรีโรงเรียนอนุบาลเอกชน ซึ่งหากไม่ปรากฏว่ามีอยู่จริง อาจนำผู้แทนโรงเรียนอนุบาลเอกชนไปกำหนดในส่วนของการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) นอกจากนี้ กรณีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในแต่ละด้านของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นั้น ที่ประชุมมีมติให้แก้ไขให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการทำงาน คือ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคม และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อประโยชน์ในการทำงานยิ่งขึ้น และในกรณีที่ต้องกำหนดผู้แทนโรงเรียนอนุบาลเอกชนไว้ใน (๔) ต้องกำหนดไว้ด้วยว่า ในจำนวนนี้ต้องมีบุคคล ซึ่งเป็นผู้แทนของสภาคมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอนุบาลหนึ่งคนด้วย^{๓๗}

ตามที่ที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้แทน สช. รับผิดชอบพิจารณาเพื่อเสนอกรรมการในส่วนของผู้แทนโรงเรียนอนุบาลเอกชน นั้น ผู้แทน สช. ได้เสนอ นายกสภาคมนตรีบริหารส่วนเทศบาลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

^{๓๗}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เป็นกรรมการโดยตำแหน่งใน (๒)^{๓๘} แต่ต่อมาผู้แทน สช. ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า นายกสมาคม อนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไม่ประสงค์เข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการ เนื่องจากตามประกาศของ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้แทน สช. จึงเสนอให้กำหนดว่า “นายกสมาคม ที่เกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาลเอกชน” ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องการขาด องค์ประกอบของภาคเอกชน จึงไม่ควรกำหนดให้เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง แต่ให้เพิ่มเป็นกรรมการ ที่มาจากด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นสองคน และกำหนดให้อย่างน้อยต้องมาจาก สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐจำนวนหนึ่งคน เพื่อเป็นนัยยะว่ากรรมการอีกคนควรมาจากภาคเอกชน และได้แก้ไขจำนวนรวมของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้สอดคล้องกัน^{๓๙}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็น ประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาล แห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข และด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวนสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐจำนวนหนึ่งคน

ให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญที่ประชุมได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับ องค์ประกอบของคณะกรรมการโดยสรุปว่า การกำหนดให้รัฐมนตรีเป็นกรรมการโดยตำแหน่งนั้น

^{๓๘}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๙) วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

^{๓๙}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๐) วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ และบันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๑) วันพฤหัสบดี ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

อาจกำหนดให้เป็นปลัดกระทรวงหรืออธิบดีเป็นกรรมการโดยตำแหน่งแทน เนื่องจากเกรงว่าจะไม่มีเวลามาประชุม ซึ่งที่ประชุมเห็นว่ากรรมการชุดนี้เป็นกรรมการนโยบายจึงควรกำหนดให้เป็นรัฐมนตรี และในบางกรณีอาจมีความจำเป็นต้องใช้อำนาจของรัฐมนตรีในการสั่งการหรือประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานในกระทรวงเดียวกันด้วย ส่วนข้อเสนอให้มีนายกเทศมนตรีเมืองพัทยาเป็นกรรมการ โดยเปรียบเทียบกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น เป็นกรณีที่ไม่อาจเทียบเคียงได้เพราะเมืองพัทยามีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพียงสี่แห่งซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมาก ส่วนการกำหนดให้มีนายกสมาคม สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง เนื่องจากเป็นตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภท จึงเป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงงานทางนโยบายไปสู่การปฏิบัติ^{๔๐}

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเห็นควรให้เพิ่มกรรมการจากด้านสื่อมวลชน และกำหนดให้กรรมการที่มาจากด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน นั้น จะต้องมาจากภาครัฐจำนวนหนึ่งคน และภาคเอกชนจำนวนหนึ่งคน ทั้งนี้ เนื่องจากในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกามีประเด็นเกี่ยวกับการแสดงบัญชีทรัพย์สินตามประกาศของ ปปช. จึงไม่ได้เขียนไว้ให้ชัดเจน เพราะอาจมีผลเกี่ยวกับการขาดองค์ประกอบในส่วนนี้ได้^{๔๑}

การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบให้แก้ไขตามข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี
- (๓) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

คุ ณ ส ม บั ตี แ ลະ
ลั ก ษ ณ ะ ต อ ง ห ำ ม
ข อ ง ก ร ร ม ก า ร
ผู้ทรงคุณวุฒิ

^{๔๐}รายงานการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๒) วันจันทร์ ที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒

^{๔๑}รายงานการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๓) วันจันทร์ ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒

(๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ
หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓)

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

-

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ที่ประชุมได้มีมติให้เพิ่มคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เนื่องจากยังไม่ได้มีการกำหนดไว้ในร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ โดยมอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ ยกร่างเสนอต่อที่ประชุม^{๔๒} และได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเมื่อวันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ดังนี้

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันที่ได้รับแต่งตั้ง

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

(๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๘) ไม่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

^{๔๒}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๔) วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๙) ไม่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

ที่ประชุมได้อภิปรายเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้วมีความเห็นว่า มีการกำหนดลักษณะต้องห้ามไว้ค่อนข้างเข้มข้น โดยเฉพาะใน (๗) (๘) และ (๙) ซึ่งอาจไม่จำเป็นสำหรับกรรมการที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงให้สอดคล้องกับคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย^{๔๓}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๔๓}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และบันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๑) วันพฤหัสบดี ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับไปกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับการแก้ไขของคํ่าประกอบของกรรมการ โดยอาจกำหนดให้ในวาระแรกให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งโดยวิธีการจับสลาก^{๔๔} และฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอ ดังนี้

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนดสองปี ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๔) ที่แต่งตั้งจากด้านต่าง ๆ ด้านละหนึ่งคนพ้นจากตำแหน่งโดยวิธีการจับสลาก และให้ถือว่าการพ้นจากตำแหน่งโดยการจับสลากดังกล่าวเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระตามวาระหนึ่ง ให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จก่อนครบวาระไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่ยังไม่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว มีมติให้ตัดความในวรรคสอง กรณีที่กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านพ้นจากตำแหน่งโดยวิธีการจับสลากออก เนื่องจากมีการแก้ไขร่างมาตรา ๙ เพื่อกำหนดความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่แล้ว ซึ่งในแต่ละด้านที่กำหนดไว้ล้วนแต่เป็นความรู้ ความเชี่ยวชาญที่จำเป็นต้องมี

^{๔๔}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) จันทร์ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ในคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และเมื่อไม่มีความเกี่ยวข้องกับการหาผลประโยชน์ในด้านใด ๆ จึงไม่มีความจำเป็นต้องใช้วิธีการจับสลากออก เพราะจะทำให้เสียเวลาในการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งใหม่^{๔๕}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ	การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(๑) ตาย	
(๒) ลาออก	
(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐	
(๔) ขาดประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุอันสมควรตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด	
(๕) นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ	

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

^{๔๕}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และบันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๘) วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษสำหรับ
ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ขาดประชุมตั้งแต่สามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด
- (๗) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่
มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ที่ประชุมได้มอบหมายให้
ฝ่ายเลขานุการฯ รับผิดชอบเนื้อหาให้สอดคล้องกับการแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการ^{๔๖}
โดยฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอในการประชุมครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
และที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐
- (๔) ขาดประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด
- (๕) นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติ
เสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

^{๔๖}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) จันทร์ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ โดยในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ก า ร พ้น จ า ก
ตำแหน่งก่อนครบ
วาระของกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก่อนครบวาระ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน หรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ที่ประชุมได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับผิดชอบตรวจสอบและปรับปรุงให้เป็นไปตามแนวทางการร่างกฎหมาย^{๔๗} โดยฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอในการประชุมครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่อังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้ง

^{๔๗}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) จันทร์ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

กรรมการแทนก็ได้ โดยในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

<p>มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) จัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำไปปฏิบัติ</p> <p>(๒) อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย</p> <p>(๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย</p> <p>(๔) เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย</p> <p>(๕) บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย</p> <p>(๖) กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย</p> <p>(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย</p> <p>(๘) กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย</p> <p>(๙) ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ</p>
--

หน้าที่และอำนาจของ
คณะกรรมการนโยบาย
การพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๐) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๑) ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและครูอาจารย์สามารถดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๒) ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยนโยบาย และแผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) ประสานงาน กำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๓) กำหนดนโยบายการดำเนินงานของสำนักงาน และให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ และงบประมาณของสำนักงาน

(๔) กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) อนุมัติหลักสูตรแกนกลางเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการเสนอหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) ออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) จัดให้มีและพัฒนาฐานข้อมูลเด็กปฐมวัยและวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว เพื่อพัฒนามาตรการและแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงวัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๗ และการดำเนินการตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ กับเชื่อมโยงฐานข้อมูลดังกล่าว กับฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่นของรัฐเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและเพื่อการจัดการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการจัดทำหรือให้บริการสาธารณะ

(๙) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแบบ บูรณาการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๐) บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือองค์กร อื่นใดที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น และระดับชุมชน

(๑๑) แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจหรือคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยตาม (๑) นโยบายการดำเนินงานของสำนักงาน และแผนงาน โครงการ และงบประมาณของสำนักงานตาม (๓) มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการ พัฒนาเด็กปฐมวัยตาม (๔) และระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตาม (๗) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปทราบด้วย

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ที่ประชุมได้มอบหมายให้ ฝ่ายเลขานุการฯ รับผิดชอบปรับปรุงการเรียงลำดับอนุมาตราใหม่และแก้ไขปรับปรุงอำนาจของ คณะกรรมการในการอนุมัติหลักสูตรแกนกลางเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยใน (๕) โดยให้เพิ่ม การเชื่อมโยงกับหลักสูตรปฐมวัยอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันในการจัดทำหลักสูตร แกนกลาง และเพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรของตนเองให้สอดคล้องกับท้องถิ่นหรือ สมรรถนะของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรแกนกลางปฐมวัย ซึ่งปัจจุบันเป็นอำนาจของ กพฐ. ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และต่อไปจะต้องให้ คณะกรรมการตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นผู้ให้ความเห็นชอบด้วย^{๔๘}

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอร่างที่ปรับปรุงให้ที่ประชุมพิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ดังนี้

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้ ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำไป ปฏิบัติ ซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนและขั้นตอน การปฏิรูปประเทศ

^{๔๘}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) จันทร์ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

- (๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๓) เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๔) บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๕) กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๖) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษา เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
- (๗) กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๘) กำกับและติดตามให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ
- (๙) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๑๐) ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและครูอาจารย์สามารถดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๑๑) ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อให้ความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย
- (๑๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ
- ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติให้เพิ่มหลักการใน (๒) เพื่อกำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในเรื่องการจัดการศึกษาในช่วงรอยต่อกับระดับประถมศึกษาให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และเพิ่มหลักการใน (๖) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาล เพื่อป้องกันมิให้มีการจัดสอบเด็กปฐมวัยที่จะเข้าศึกษาในระดับอนุบาลด้วย นอกจากนี้ ได้มอบหมายให้ไปพิจารณาว่าควรกำหนดเพิ่มหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ด้วยหรือไม่^{๔๔}
- ในการประชุมครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่จันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้มีมติให้แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้
- (๑) แก้ไขความใน (๑) “แผน~~และขั้นตอน~~การปฏิรูปประเทศ” เพื่อให้ถูกต้องตามที่ปรากฏในมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

^{๔๔}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๘) “กำกับและติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ” เพื่อให้สอดคล้องกับความประสงค์ที่แท้จริงของหน่วยงาน ที่มุ่งส่งเสริมมากกว่าการกำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑๑) “ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย” เพื่อให้ชัดเจนว่ามีความมุ่งหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ โดยในการให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยนั้น อาจให้ความช่วยเหลือผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวก็ได้^{๕๐}

ต่อมาในการประชุมครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้แก้ไขร่างมาตรา ๑๔ โดยเพิ่มเป็น (๑/๑) อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานแบบบูรณาการ เพื่อให้หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยในร่างมาตรา ๑๗ มีความเชื่อมโยงกัน^{๕๑}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำไปปฏิบัติ

(๒) อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๔) เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

^{๕๐}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๙) วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

^{๕๑}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๑) วันพฤหัสบดี ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาล และระดับประถมศึกษา เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๘) กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๙) ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๑๐) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๑) ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและครูอาจารย์สามารถดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๒) ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ที่ประชุมได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการกำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจเสนอคณะรัฐมนตรีหรืออนุมัติงบประมาณให้แก่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของเอกชน แต่ที่ประชุมไม่เห็นด้วยเพราะจะขัดกับหลักวินัยทางการเงินการคลัง^{๕๒} นอกจากนี้ ที่ประชุมได้แก้ไข (๗) โดยได้เพิ่มความ ดังนี้ “กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา ด้วยวิธีการที่ใช้การสอบ เพื่อโดยมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย^{๕๓} โดยที่ประชุมต้องการให้มีความเชื่อมโยงกับการจัดการความรู้ของเด็กปฐมวัยตามร่างมาตรา ๘ ซึ่งไม่ต้องการให้เด็กเกิดความเครียด

การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ประชุมได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับข้อเสนอในการแก้ไขร่างมาตรา ๑๔ (๗) ซึ่งที่ประชุมไม่เห็นด้วยให้แก้ไขตามที่คณะกรรมการวิสามัญเสนอ เนื่องจากจะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

^{๕๒}รายงานการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๓) วันจันทร์ ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒

^{๕๓}รายงานการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๙) วันอังคาร ที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

การ ประ ชุ ม ข อ ง
คณณะกรรมการนโยบาย
การพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

-

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ที่ประชุมได้มีมติให้เพิ่มเรื่องการประชุมของคณะกรรมการ เนื่องจากยังไม่ได้มีการกำหนดไว้ในร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ โดยมอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ ยกร่างเสนอต่อที่ประชุม^{๕๔} และได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเมื่อวันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ^{๕๕}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

^{๕๔}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) จันทร์ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๕๕}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ที่ประชุมเห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการต้องมีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ โดยให้เพิ่มเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๕

การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบให้แก้ไขตามข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้	ที่ ป ร ิ ก ษ า แ ล ะ ค ณะอนุกรรมการ
การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม	

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

-

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ที่ประชุมได้มีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับผิดชอบทบทวนข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของคณะกรรมการให้ครบถ้วนตามแนวทางการร่างกฎหมาย เนื่องจากยังไม่ได้มีการกำหนดไว้ในร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ^{๕๖} โดยฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเมื่อวันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ^{๕๗}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

^{๕๖}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) วันจันทร์ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๕๗}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับ
ด้วยโดยอนุโลม

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจาก
ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็ก
ปฐมวัยซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและ
ให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับกฎหมาย
ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

(๒) กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง
หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการบูรณาการการจัดบริการ
ในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัย

(๓) จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงาน
ประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงาน
ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาค
ประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนา
เด็กปฐมวัย

(๖) จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระ
การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะอนุกรรมการตาม
วรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

คณะอนุกรรมการ
บูรณาการการพัฒนา
เด็กปฐมวัย

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อช่วยเหลือ
การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ที่ประชุมได้มีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับไปกำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของคณะกรรมการให้ครบถ้วนตามแนวทางการร่างกฎหมาย ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้พิจารณาเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามองค์ประกอบที่กำหนดขึ้นมานี้ อาจจะไม่สามารถปฏิบัติงานในเรื่องที่เป็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ จึงได้ยกร่างเสนอให้มีคณะกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเมื่อวันอังคารที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ดังนี้

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ ซึ่งประธานกรรมการมอบหมายคนหนึ่ง เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานประถมศึกษา อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน อธิบดีกรมอนามัย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และประธานราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย เป็นอนุกรรมการ และให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาซึ่งเลขาธิการสภาการศึกษามอบหมายเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะ และให้ความเห็นต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) แนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) จัดทำงบประมาณและการใช้ทรัพยากรแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) แนวทางการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับข้อเสนอของฝ่ายเลขานุการฯ และได้มีมติให้แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการฯ จากที่กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ระดับอธิบดีมาเป็นกรรมการ เพราะในทางปฏิบัติบุคคลกลุ่มนี้มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติมาก

ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อการขับเคลื่อนภารกิจของการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยแก้ไขให้คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย “ประธานกรรมการและกรรมการตามที่คณะกรรมการแต่งตั้ง” เพื่อให้อำนาจคณะกรรมการแต่งตั้งบุคคลตามที่เห็นสมควร^{๕๘}

โดยในการประชุมครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. เสนอให้มีอนุกรรมการที่มาจากหน่วยงานหลักด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข และด้านสวัสดิการสังคม เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในการปฏิบัติงาน โดยที่ประชุมได้อภิปรายอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยว่า ควรระบุให้ชัดเจน “โดยอย่างน้อยต้องมีผู้แทนกรมอนามัย ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นอนุกรรมการ” ไว้ในร่างมาตรานี้หรือไม่ ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว ที่ประชุมมีมติเห็นว่า ไม่ควรระบุไว้เนื่องจากในทางปฏิบัติมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทั้งสามหน่วยงานดังกล่าวอยู่แล้ว นอกจากนี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) และ (๔) โดยเพิ่มคำว่า “กำหนด” ไว้หน้าประโยค เพื่อให้สรุปประโยคสอดคล้องกับความในอนุมาตราอื่น รวมทั้งเพิ่มความตอนท้ายใน (๔) “รวมทั้งการติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าว” เพื่อให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่และอำนาจในการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย^{๕๙}

ต่อมาในการประชุมครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาความสอดคล้องของหน้าที่และอำนาจระหว่าง คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้วเห็นว่า ตามร่างมาตรา ๑๗ (๒) กำหนดแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย กับ (๔) กำหนดแนวทางการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของหน่วยงานดังกล่าว นั้น สามารถนำมากำหนดรวมกันใน (๒) ได้ โดยเพิ่มคำว่า “บูรณาการ” เพื่อให้ชัดเจนว่าเป็นการทำงานร่วมกันทั้งของหน่วยงานและบุคลากรของหน่วยงาน ทั้งนี้ จะเป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานใดบ้างจะต้องพิจารณาตามความเหมาะสมแล้วแต่กรณีไปไม่จำเป็นว่าหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทุกหน่วยงานต้องมาบูรณาการการทำงานร่วมกันเสมอ ส่วนใน (๔) จะเหลือเพียงเรื่องการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน

นอกจากนี้ เนื่องจากหน้าที่และอำนาจตามร่างมาตรา ๑๗ (๓) ประสงค์จะกำหนดให้เป็นเรื่องการจัดทำแผนเพื่อเตรียมการของงบประมาณและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อดำเนินงานแบบบูรณาการซึ่งต้องมีการจัดทำทุกปี ไม่ใช่การจัดทำค่าของงบประมาณและไม่ใช้แผนงบประมาณที่เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ที่ประชุมเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติม (๓) ตามความเห็นผู้แทนของสำนักงบประมาณโดยแก้ไขจาก “จัดทำงบประมาณและการใช้ทรัพยากร

^{๕๘}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๕๙}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๙) วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

แบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย” เป็น “จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการ...” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ แผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีจะต้องเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อขอความเห็นชอบด้วย^{๖๐}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

(๒) กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ที่ประชุมได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ และเห็นควรให้แก้ไข (๒) กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการบูรณาการการจัดบริการในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ เพื่อให้คณะอนุกรรมการที่จะตั้งขึ้นได้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการการจัดบริการทั้งด้านสาธารณสุข สังคม และการศึกษา ในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัย^{๖๑}

^{๖๐}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๑) วันพฤหัสบดี ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

^{๖๑}รายงานการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๙) วันอังคาร ที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒

การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบให้แก้ไขตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

วิสามัญ

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ

(๗) จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๘) สำรองและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

ส ำ นั ก ง า น
เลขานุการของ
คณะกรรมการ

(๙) จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

เลขาธิการสภาการศึกษาอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบบังคับบัญชางานการพัฒนาเด็กปฐมวัย แล้วรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาได้

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๑๗ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานของรัฐ แต่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น แต่ในกรณีที่รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปหรืองบประมาณอื่นใดให้แก่สำนักงาน ให้สำนักงานงบประมาณมีหน้าที่จัดสรรเงินงบประมาณให้แก่สำนักงานได้โดยตรง

ให้สำนักงานเป็นหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการ

กิจการของสำนักงานไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่ทั้งนี้พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยรวมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๑๘ สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ

(๒) ติดตามและประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง และรายงานต่อคณะกรรมการทุกหกเดือน

(๓) จัดให้มีฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน หรือจัดให้มีการวิจัยหรือการสร้างนวัตกรรม ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูล ให้ความรู้ หรือให้การสนับสนุนการดำเนินการ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) รับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยและดำเนินการประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบ และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(๗) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการ ให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมาย อื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๙ ให้สำนักงานมีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของสำนักงานและขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ

ให้เลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน

มาตรา ๒๐ เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ ที่จะยังประโยชน์แก่กิจการของคณะกรรมการและสำนักงานตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปี สามารถทำงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา และไม่มีลักษณะ ต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือเป็น ลูกจ้างของบุคคลใด

(๓) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๔) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๕) เป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ พรรคการเมือง

(๖) เป็นผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๒๖

(๗) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

(๘) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

มาตรา ๒๑ การแต่งตั้งเลขาธิการให้ทำเป็นสัญญาจ้างตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประธานคณะกรรมการเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง

สัญญาจ้างตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง เงื่อนไขการทำงาน การประเมินผลงาน การพ้นจากตำแหน่ง การเลิกจ้าง ค่าจ้าง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของเลขาธิการ

เลขาธิการอยู่ในตำแหน่งตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างซึ่งต้องไม่เกินคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดอัตราค่าจ้างและประโยชน์ตอบแทนอื่นของเลขาธิการ

มาตรา ๒๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐
- (๔) ไม่ผ่านการประเมินผลงาน
- (๕) ถูกเลิกจ้างตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง
- (๖) คณะกรรมการมีมติให้เลิกจ้างเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย

มาตรา ๒๓ เลขาธิการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบการบริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรการที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) บังคับบัญชา บรรจง แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน ออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าเป็นตำแหน่งรองเลขาธิการ และผู้ตรวจสอบภายใน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

(๓) กำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงาน พนักงานและลูกจ้าง โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) ออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมายในกิจการของสำนักงาน ที่เกี่ยวข้องกับผู้บุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนสำนักงาน เพื่อการนี้ เลขาธิการอาจมอบอำนาจ ให้บุคคลใดกระทำการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ระเบียบตาม (๔) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๔ ให้มีร่องเลขอาธิการตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อช่วยเลขอาธิการในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่เลขอาธิการมอบหมาย

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง และการพ้นจากตำแหน่งของร่องเลขอาธิการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขอาธิการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งร่องเลขอาธิการคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนเลขอาธิการ ในกรณีที่ไม่มีร่องเลขอาธิการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนเลขอาธิการ

ให้ผู้รักษาการแทนเลขอาธิการตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่และอำนาจอย่างเดียวกับเลขอาธิการ

มาตรา ๒๖ เลขอาธิการและร่องเลขอาธิการต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญากับสำนักงานหรือในกิจการที่กระทำหรือจะกระทำให้แก่สำนักงาน ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นเพียงผู้ถือหุ้นเพื่อประโยชน์ในการลงทุนโดยสุจริตในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นนั้น ทั้งนี้ ไม่เกินจำนวนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

คู่สมรสหรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของเลขอาธิการหรือร่องเลขอาธิการผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเลขอาธิการหรือร่องเลขอาธิการผู้นั้นมีส่วนได้เสียในกิจการของสำนักงาน

นิติกรรมใดที่ได้ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรานี้ไม่มีผลผูกพันสำนักงาน เว้นแต่คณะกรรมการจะได้ให้สัตยาบัน

มาตรา ๒๗ รายได้ของสำนักงานมี ดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมและจำเป็น

(๒) เงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อันได้มาจากการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน

บรรดารายได้ที่สำนักงานได้รับจากการดำเนินงานให้ตกเป็นของสำนักงาน และเมื่อหักค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานและค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น ค่าบำรุงรักษาและค่าเสื่อมราคา ประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน เงินสมทบกองทุนเพื่อการสงเคราะห์

และสวัสดิการ เงินกองทุน และเงินสำรองเพื่อใช้จ่ายในกิจการของสำนักงานตามที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ

การนำเงินสำรองออกมาใช้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในเรื่องทรัพย์สินของสำนักงานมิได้

มาตรา ๒๘ ให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสม โดยถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและสอดคล้องกับระบบบัญชีที่กระทรวงการคลังได้วางไว้ บัญชีให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๙ ให้สำนักงานจัดให้มีการตรวจสอบภายในเป็นประจำ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน เป็นคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลการตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการ ในการตรวจสอบภายใน ให้ผู้ตรวจสอบภายในรายงานผลการตรวจสอบ โดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระ ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงาน

มาตรา ๓๑ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้สำนักงานเผยแพร่งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้วภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ที่ประชุมมีมติให้ตัดหมวด ๓ สำนักงาน ออก เนื่องจากได้พิจารณาเหตุผลความจำเป็นและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ รวมถึงมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า การทำหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้สามารถดำเนินการได้ภายใต้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยไม่จำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ซึ่งจะทำให้สูญเสียงบประมาณมากกว่า ในการนี้ ผู้แทน กอปศ. เห็นด้วยกับความเห็นของที่ประชุม แต่มีข้อกังวลเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรและงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นว่าเป็นกระบวนการที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะต้องไปดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานและเตรียมแผนการในการของบประมาณตามกระบวนการต่อไป^{๖๒}

โดยในการประชุมครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่อังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้มีมติให้เพิ่มหลักการเพื่อสนับสนุนเครือข่ายการรวมตัวกันในระดับท้องถิ่น (ระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอ) และเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย ตามที่ผู้แทน กอปศ. เสนอ^{๖๓} และในการประชุมครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่จันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้มีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมความตอนต้นของร่างมาตรา ๑๙ โดยนำไปกำหนดไว้เป็นวรรคสองและแก้ไขเป็น “เลขาธิการสภาการศึกษาอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบ บังคับบัญชางานการพัฒนาเด็กปฐมวัย แล้วรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาได้” ทั้งนี้ เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการบริหารงานมากยิ่งขึ้นโดยเลขาธิการสภาการศึกษาจะบริหารงานการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยตนเองหรือจะมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการก็ได้ และแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) และ (๕) เพื่อให้เนื้อหามีความชัดเจนยิ่งขึ้น^{๖๔} นอกจากนี้ ในการประชุมครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้เห็นชอบกับการใช้คำว่า “หน่วยงานของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม” เพื่อให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และได้แก้ไขความใน (๕) รวมทั้งได้มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ตรวจสอบการใช้ถ้อยคำดังกล่าวในร่างมาตราอื่น ๆ ด้วย^{๖๕}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

^{๖๒}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) วันจันทร์ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๖๓}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๗) วันอังคาร ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๖๔}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๙) วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

^{๖๕}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๑) วันพฤหัสบดี ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

(๓) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ

(๗) จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๘) สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

(๙) จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย เลขาธิการสภาการศึกษาอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบบังคับบัญชางานการพัฒนาเด็กปฐมวัย แล้วรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาได้

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๓ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

แผนพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย

ในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรา ๑๙ ต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาการใช้บังคับแผน การบริหาร และพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) แผนงานและโครงการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้งบประมาณด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๒) การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๕) การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ ศักยภาพ และคุณธรรม

(๖) การจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

รายละเอียดของแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๑ เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย และปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

การจัดทำแผนปฏิบัติการ

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติหรือไม่ดำเนินการตามแผนดังกล่าว ให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน แล้วแต่กรณีแก้ไขหรือระงับยับยั้งการกระทำที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากยังไม่มีการปฏิบัติหรือดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผู้ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลทราบพร้อมด้วยเหตุผล เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

การติดตามการปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการกำหนดกรอบการจัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในเรื่องของระยะเวลาการใช้บังคับแผน การบริหารและพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลาในการดำเนินการ รวมถึงแนวทางการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย และกำหนดแนวทางการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยปฏิบัติหรือดำเนินการตามดังกล่าว

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

-

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

เนื่องจากร่างที่ กอปศ. เสนอและคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการแล้วนั้น ปรากฏหลักการแต่เพียงกรณีการกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และกำหนดให้บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าวโดยแทรกอยู่ในบทบัญญัติในส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) จึงได้พิจารณาแล้ว เห็นควรให้กำหนดเพิ่มเติมเรื่องแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยแยกออกมาเป็นหมวดให้ชัดเจน เป็น “หมวด ๓ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย” โดยกำหนดให้ กอปศ. นำมาตรฐานการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ระหว่างการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีมากำหนดไว้ในรายละเอียดของแผนด้วย^{๖๖} รวมถึงการกำหนดรายละเอียดของแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

^{๖๖}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) วันจันทร์ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

และการกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีหน้าที่ติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนดังกล่าว^{๖๗}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรา ๑๙ ต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาการใช้บังคับแผน การบริหารและพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) แผนงานและโครงการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้งบประมาณด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๒) การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๕) การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ ศักยภาพ และคุณธรรม

(๖) การจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๑ เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยและปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

^{๖๗}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๙) วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติหรือไม่ดำเนินการตามแผนดังกล่าว ให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน แล้วแต่กรณี แก้ไขหรือระงับยับยั้งการกระทำที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากยังไม่มีการปฏิบัติหรือดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผู้ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลทราบพร้อมด้วยเหตุผล เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๔ การพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๓ ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การผลิตครูและ
พัฒนาครูด้านการ
พัฒนาเด็กปฐมวัย

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดหลักเกณฑ์การผลิตครูและพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้มีครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูหรือจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก แล้วแต่กรณี รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

-

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ยกร่างเสนอที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบตามร่างที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอโดยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม^{๖๘}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๓ ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยเพิ่มความเป็นวรรคสองของร่างมาตรา ๒๓ เนื่องจากเห็นว่าการดูแลเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองท้องถิ่นหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก มีผู้ดูแลเด็กที่ช่วยดูแลเด็ก ซึ่งบุคคลดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา เช่นเดียวกับครู โดยปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ จัดโครงการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กระยะสั้นให้แก่บุคคลทั่วไป แต่ไม่มีกรอบแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน ทั้งนี้ การบัญญัติความดังกล่าวหมายถึง บิดามารดา ผู้ปกครองด้วย ตามนิยามคำว่า “ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” ดังนี้

มาตรา ๒๓ ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย^{๖๙}

^{๖๘}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๙) วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

^{๖๙}รายงานการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒

มาตรา ๒๔ สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการ สาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการให้บริการ สุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดา มารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริม โภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดา แก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน

หน้าที่ของ สถานพยาบาลของ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และ ภาคเอกชน ในการ ให้บริการสุขภาพแก่ มารดาและบุตรอย่าง ทั่วถึง

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดหน้าที่ของสถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตร เพื่อให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดา และบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียม ความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๓๓ ให้มีหน่วยให้บริการทางสาธารณสุข มีหน้าที่ในการให้บริการ แก่หญิงมีครรภ์ เด็กปฐมวัยและบุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บริการในการวางแผนครอบครัว อนามัยเจริญพันธุ์ ฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นพ่อแม่ การให้บริการสุขภาพแม่และเด็ก การสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ และส่งเสริมการให้นมแม่แก่บุตรอย่างน้อยหกเดือน

(๒) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติเชิงบวกแก่บุคคล ในครอบครัวของเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) ให้บริการอื่น ๆ ทางสาธารณสุข

ทั้งนี้ การให้บริการตามวรรคหนึ่ง ต้องสอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗ และการดำเนินการตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙

หน่วยให้บริการทางสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาล องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ และหน่วยให้บริการอื่นตามกฎหมายหรือตามที่ คณะกรรมการกำหนด แล้วแต่กรณี

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ยกร่างเสนอที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบตามร่างที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอโดยมีการแก้ไขเพิ่มเติม ถ้อยคำเพื่อให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับบทบัญญัติร่างมาตราอื่น ดังนี้

“มาตรา ๒๖ ๒๕ สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน แล้วแต่กรณี ที่มีหน้าที่ให้บริการด้านสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์ และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการบริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง ค้ำจนการสาธารณสุข ให้แก่หญิงตั้งครรภ์ในการ โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ และการเตรียมความพร้อมการเป็นบิดา มารดา ตลอดจนการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตร การสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน”^{๗๐}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๔ สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง	หน้าที่ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ใน การ จัด การ ศึกษา ให้แก่ เด็กปฐมวัย
---	--

^{๗๐}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๙) วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ และ (ครั้งที่ ๑๐) วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดหน้าที่ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้มีการจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๔๐ ให้มีหน่วยให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยและบุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัยเพื่อทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บริการในการพัฒนาเด็กปฐมวัย บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ จัดการศึกษา และจัดให้มีการพัฒนาในช่วงรอยต่อระหว่างวัยอนุบาลกับวัยประถมศึกษาอย่างต่อเนื่องและราบรื่น

(๒) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติเชิงบวกแก่บุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัยในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) ให้บริการอื่น ๆ ทางการศึกษา

ทั้งนี้ การให้บริการตามวรรคหนึ่ง ต้องสอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗ และการดำเนินการตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙

หน่วยให้บริการทางการศึกษา ได้แก่ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล และโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ และหน่วยให้บริการอื่นตามกฎหมายหรือตามที่คณะกรรมการกำหนด แล้วแต่กรณี

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ยกร่างเสนอที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบตามร่างที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “อย่างทั่วถึง” ดังนี้

มาตรา ๒๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง^{๗๑}

^{๗๑}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๙) วันจันทร์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ และ (ครั้งที่ ๑๐) วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและบริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้มีการจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและบริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๓๗ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยให้บริการด้านสาธารณสุข และหน่วยให้บริการด้านสังคมต้องดำเนินกิจการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่คณะกรรมการกำหนด

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แก้ไขปรับปรุงร่างเสนอที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดให้มีสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง โดยให้สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟูตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เป็นรัฐติดตามสอดส่องให้เด็กปฐมวัยทั้งหมด ไม่หมายเฉพาะแต่เด็กที่อยู่ในความดูแล ได้รับสวัสดิการและบริการที่รัฐจัดให้ ที่ประชุมจึงมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗ สถานสงเคราะห์ของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง”^{๗๒}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐาน เพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษ อย่างทันทั่วถึง และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อและบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษา ที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เพิ่มเติมจากหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖

^{๗๒}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๐) วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เพิ่มเติมจากหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ เพื่อให้มีการดำเนินการให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เด็กปฐมวัย ให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐาน รวมทั้งให้เด็กปฐมวัยได้เข้าถึงสิทธิ และได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ยกร่างเสนอที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบตามร่างที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ โดยมีการแก้ไขถ้อยคำ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๒๕ ถึงร่างมาตรา ๒๗^{๓๓}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการ สาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัย ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันที่ และจัดให้ เด็กปฐมวัยเหล่านี้ได้รับสิทธิและโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ของร่าง

^{๓๓}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๐) วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒

มาตรา ๒๗ เพื่อให้ครอบคลุมถึงเด็กปฐมวัยที่พิการและให้เด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องสามารถเข้าถึงสิทธิ ได้รับการดูแล ช่วยเหลือ และการพัฒนาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษครบทุกด้านอย่างแน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

“มาตรา ๒๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันที่ทั่วถึง และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้ได้รับเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ และสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”^{๗๔}

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา หรือจัดสวัสดิการ และให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้

การบูรณาการในการจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา จัดสวัสดิการ และให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดให้มีการบูรณาการในการจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา จัดสวัสดิการ และให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถดำเนินการแบบบูรณาการในการจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา หรือจัดสวัสดิการ และให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริการด้านเด็กปฐมวัยได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

^{๗๔}รายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๔๒ ให้รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน สามารถจัดให้บริการตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ ในหน่วยให้บริการเดียวกันได้

เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการการให้บริการ ให้หน่วยให้บริการประสานการทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้กร่างเสนอที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า โดยข้อเท็จจริงแล้ว หลักการตามร่างมาตรานี้ที่กำหนดให้หน่วยงานหนึ่งทำภารกิจในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานอื่นได้ด้วยนั้น ไม่น่าจะเกิดผลในทางปฏิบัติ เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีภาระหน้าที่หลักของตนเอง และได้รับจัดสรรงบประมาณที่จำกัดตามภารกิจ แต่เพื่อให้แต่ละหน่วยงานมี one stop service ในการทำงาน และเพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือของแต่ละหน่วยงานตามเจตนาารมณั้ของผู้แทน กอปศ. ที่ประชุมจึงเห็นควรกำหนดให้แต่ละหน่วยงานอาจดำเนินการแบบบูรณาการ โดยจัดให้มีบริการด้านการสาธารณสุข ด้านการศึกษา หรือจัดให้มีสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิในหน่วยงานเดียวกันได้

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา หรือจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บทเฉพาะกาลรองรับให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อขับเคลื่อนกลไกต่างๆ ตามกฎหมายได้อย่างต่อเนื่อง ในระหว่างที่ยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

มาตรา ๔๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำหน้าที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แก้ไขปรับปรุงร่างเสนอที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา โดยเปลี่ยนจากเดิมที่กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำหน้าที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน เป็นให้กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน เพื่อให้คณะกรรมการซึ่งมีองค์ประกอบใหม่สามารถขับเคลื่อนกลไกต่าง ๆ ตามตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบตามร่างที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ โดยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม^{๗๕}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๗๕}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๐) วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒

มาตรา ๓๐ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงานคณะกรรมการ
จัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามความ
จำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การจัดสรรงบประมาณให้แก่
หน่วยงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่
ตามพระราชบัญญัตินี้

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงาน
ดังกล่าวมีงบประมาณในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

-

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ยกร่างเสนอที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘)
พิจารณา โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น เพื่อปฏิบัติหน้าที่
ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบตามร่างที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ โดยไม่มี
การแก้ไข^{๗๖}

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงานคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณให้แก่
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตาม
ความจำเป็น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจาก
ร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๑ ในระหว่างที่คณะกรรมการยังมิได้มีการ
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา ๒๗ (๒) ให้นำบทบัญญัติ
เกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพ
สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใด
ทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็นตาม

การนำกฎหมายว่า
ด้ ว ย ก า ร จั ด
การศึกษาสำหรับคน
พิการและกฎหมาย
ว่าด้วยการส่งเสริม

^{๗๖}บันทึกการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๑๑) วันพฤหัสบดี ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

กฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาใช้บังคับไปพลางก่อน จนกว่าคณะกรรมการจะได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้

และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาใช้บังคับไปพลางก่อน

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

กำหนดให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาใช้บังคับไปพลางก่อน เพื่อให้เด็กปฐมวัยสามารถเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็นได้อย่างต่อเนื่องในระหว่างที่ยังไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้

๒. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ

-

๒.๒ การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

-

๒.๓ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

-

๓. การพิจารณาในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ มีการเพิ่มเติมจากร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยเพิ่มความขึ้นใหม่เป็นร่างมาตรา ๓๑ เนื่องจากเห็นว่าในขณะที่คณะกรรมการยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกตามมาตรา ๒๗ (๒) จำเป็นที่จะต้องกำหนดบทบัญญัติเพิ่มเติมในบทเฉพาะกาล โดยกำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาใช้บังคับไปพลางก่อน ดังนี้

“มาตรา ๓๑ ในระหว่างที่คณะกรรมการยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา ๒๗ (๒)ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับ

เจตนาธรรมพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

คนพิการและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาใช้บังคับไปพลางก่อน จนกว่าคณะกรรมการจะได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้”^{๗๗}

^{๗๗}รายงานการประชุมคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (ครั้งที่ ๕) วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒

บรรณานุกรม

กฎหมาย

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
- พระราชบัญญัติวินัยการเงินการงานการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๑

มติคณะรัฐมนตรี

- เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๙ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเสนอร่างกฎหมาย
- เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ
- เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่อง การกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การขอจัดตั้งหน่วยงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ

บันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ

- ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๓๓/๒๕๖๑)

การประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา : ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๓๓/๒๕๖๑)

- บันทึกและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ครั้งที่ ๑ วันอังคาร ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
- บันทึกและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
- บันทึกและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ครั้งที่ ๓ วันอังคาร ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
- บันทึกและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ครั้งที่ ๔ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
- บันทึกและรายงานการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ภาคผนวก ก.

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

ภาคผนวก ข.

- ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.
ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบ
ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๓๓/๒๕๖๑)

ภาคผนวก ค.

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
(Convention on the Rights of the Child)

พระราชบัญญัติ

การพัฒนาเด็กปฐมวัย

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึง เด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา

“การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า การดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

“ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

“สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการหรือเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กซึ่งมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความคุ้มครองดูแล หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน และสถาบันศาสนา ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี

(๒) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครอบคลุมด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ

(๔) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

(๕) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

(๖) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๖ ให้งานของรัฐบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแล

เด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว

มาตรา ๗ บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๘ การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย

หมวด ๒

คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนแปดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐหนึ่งคนและภาคเอกชนหนึ่งคน

ให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

- (๓) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐
- (๔) ขาดประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด
- (๕) นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ โดยในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำไปปฏิบัติ

(๒) อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๔) เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๘) กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๙) ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๑๐) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๑) ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและครูอาจารย์สามารถดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๒) ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

(๒) กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการบูรณาการการจัดบริการในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัย

(๓) จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะกรรมการ และมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ

(๗) จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๘) สืบค้นและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

(๙) จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย
เลขาธิการสภาการศึกษาอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบ
บังคับบัญชางานการพัฒนาเด็กปฐมวัย แล้วรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาได้

หมวด ๓

แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา
ให้ความเห็นชอบและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้บังคับ คณะกรรมการ
อาจดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรา ๑๙ ต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลา
การใช้บังคับแผน การบริหารและพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลา
ในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) แผนงานและโครงการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้
งบประมาณด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๒) การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนา
เด็กปฐมวัย รวมทั้งให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิด
ไม่ว่าในทางใด

(๕) การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ ศักยภาพ
และคุณธรรม

(๖) การจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๑ เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยและปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติหรือไม่ดำเนินการตามแผนดังกล่าว ให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน แล้วแต่กรณี แก้ไขหรือระงับยับยั้งการกระทำที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากยังไม่มี การปฏิบัติหรือดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผู้ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลทราบพร้อมด้วยเหตุผล เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

หมวด ๔

การพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๓ ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๔ สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน

มาตรา ๒๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

มาตรา ๒๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันท่วงที และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา หรือจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๐ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ ในระหว่างที่คณะกรรมการยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา ๒๗ (๒)ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาใช้บังคับไปพลางก่อนจนกว่าคณะกรรมการจะได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๔ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาเพื่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ดังนั้นสมควรให้เด็กเล็กซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยนั้นได้รับการคุ้มครองและดูแล มีพัฒนาการที่ติดต่อด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทัวถึง และเสมอภาค มีการส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๒๐๓๓/๒๕๖๑

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๕๔ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา เพื่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ดังนั้น สมควรให้เด็กเล็ก ซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยนั้นได้รับการคุ้มครองและดูแล มีพัฒนาการที่รอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ท้าถึง และเสมอภาค มีการส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัย ในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้น เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์ มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี
- (๒) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด
- (๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่รอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ
- (๔) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้
- (๕) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก
- (๖) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว

มาตรา ๗ บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๘ การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย

หมวด ๒
คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข และด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐจำนวนหนึ่งคน

ให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐
- (๔) ขาดประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่มีการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ โดยในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำไปปฏิบัติ

(๒) อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๔) เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาล และระดับประถมศึกษา เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๘) กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๙) ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๑๐) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๑) ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและครูอาจารย์สามารถดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๒) ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง
ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้ง
ที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งคณะกรรมการ
แต่งตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

(๒) กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการ
ของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง
และการพ้นจากตำแหน่งของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการ
ของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ
ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนา
เด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบาย
ระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณา
เสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ

(๗) จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๘) ตรวจสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูล รวมทั้งติดตาม สถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

(๙) จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนา เด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

เลขาธิการสภาการศึกษาอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบบังคับบัญชางานการพัฒนาเด็กปฐมวัย แล้วรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาได้

หมวด ๓

แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรา ๑๙ ต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ ระยะเวลาการใช้บังคับแผน การบริหารและพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) แผนงานและโครงการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้งบประมาณด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๒) การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๕) การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ ศักยภาพ และคุณธรรม

(๖) การจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๑ เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยและปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติหรือไม่ดำเนินการตามแผนดังกล่าว ให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน แล้วแต่กรณี แก้ไขหรือระงับยับยั้งการกระทำที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากยังไม่มีการปฏิบัติหรือดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผู้ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลทราบพร้อมด้วยเหตุผล เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

หมวด ๔

การพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๓ ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๔ สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน

มาตรา ๒๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

มาตรา ๒๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันห่วงที่ และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้ได้รับสิทธิและโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา หรือจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๙ (๓) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๐ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตามความจำเป็น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๔๓๖๐ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ลงมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ตามที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเป็นเรื่องด่วน โดยให้รับข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับความเชื่อมโยงและความสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. รวมทั้งข้อสั่งการ และความเห็นของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ คณะกรรมการพิจารณาโครงสร้างหน่วยงานและระบบค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป อีกทั้งได้รับทราบแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองที่ออกตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ กอปศ. เสนอ และให้ยกเว้นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ (เรื่อง การชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ) เกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้ กอปศ. เร่งรัดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว แล้วแจ้งผลไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณา โดยมีผู้แทน กอปศ. ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานงบประมาณ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมกิจการเด็กและเยาวชน) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น) ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) และผู้แทนสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาเสนอ

๑.๑ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีอำนาจในการจัดทำนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ประสานงาน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่นใดที่เกี่ยวข้องในระดับชาติถึงระดับชุมชน เสนอหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีและพัฒนาฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานของรัฐแต่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย รายได้ของสำนักงาน อาทิ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ ให้รายได้ที่สำนักงานได้รับจากการดำเนินงาน เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ

๑.๒ ให้มีระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น ๔ ช่วง ได้แก่ (๑) ช่วงก่อนคลอด หรือทารกในครรภ์มารดา (๒) ช่วงแรกเกิดถึงอายุสามปีบริบูรณ์ หรือช่วงวัยเด็กเล็ก (๓) ช่วงอายุสามปีบริบูรณ์ถึงก่อนอายุหกปีบริบูรณ์ หรือช่วงเด็กก่อนวัยเรียนหรือช่วงวัยอนุบาล และ (๔) ช่วงอายุหกปีบริบูรณ์ถึงก่อนอายุแปดปีบริบูรณ์ หรือช่วงวัยรอยต่อระหว่างวัยอนุบาลกับวัยประถมศึกษาปีที่หนึ่งถึงปีที่สอง

๑.๓ กำหนดวัตถุประสงค์ของการให้เด็กปฐมวัยได้รับการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ โดยให้อยู่รอดปลอดภัยและได้รับการคุ้มครองจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด ให้มีพัฒนาการที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และภูมิปัญญาที่ดีสมกับวัย สามารถเรียนรู้ อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษ ชีวซบสุนทรีย์ และวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ มีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

๑.๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจจัดให้มีการให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว การตั้งครรภ์ที่มีคุณภาพ การเลี้ยงดูบุตร การพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจจัดให้มีสวัสดิการแก่หญิงตั้งครรภ์ในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

๑.๕ กำหนดหน้าที่ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีบริการและสวัสดิการด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านสังคมอย่างมีคุณภาพแก่เด็กปฐมวัย หญิงมีครรภ์ และบุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย เว้นแต่หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อระหว่างระดับอนุบาลกับระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่องและราบรื่น จัดให้มีการคัดกรองเพื่อค้นหาเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือเด็กด้อยโอกาสอย่างทันท่วงที รวมทั้งการให้ความรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยแก่ครอบครัวเด็กปฐมวัย

๑.๖ กำหนดให้การรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติโดยวิธีการสอบคัดเลือกจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

๑.๗ ให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานในปีที่สามของวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานโดยคณะกรรมการประเมินซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นสรุปได้ว่า เนื่องจากหน่วยงานที่จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กมีภารกิจในการให้การสงเคราะห์ การคุ้มครองสวัสดิภาพและการส่งเสริมความประพฤติเด็ก ซึ่งไม่ชัดเจนถึงความเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองด้านสวัสดิการ จึงควรพิจารณาการให้ความหมาย “การให้บริการด้านสวัสดิการ” ตามร่างมาตรา ๔๑ (๑) ให้ชัดเจน นอกจากนี้ การระบุว่า “สถานรับเลี้ยงเด็ก” เป็นหน่วยให้บริการทางสังคมนั้น เห็นว่า สถานรับเลี้ยงเด็กเป็นสถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กที่มีอายุไม่เกินหกปีบริบูรณ์ จึงเข้าข่ายเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มิใช่หน่วยให้บริการทางสังคม

๒.๒ กระทรวงมหาดไทย มีความเห็นสรุปได้ว่า รัฐพึงให้เงินอุดหนุนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและให้บริการ ส่วนร่างมาตรา ๘ เห็นควรเพิ่มให้ผู้แทนกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วย และการกำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบการดำเนินกิจการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยให้บริการด้านสาธารณสุข และหน่วยให้บริการด้านสังคม อาจเป็นการก้าวล่วงอำนาจของหน่วยงานต้นสังกัดของหน่วยงานดังกล่าว ซึ่งอาจมีกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะเรื่องและแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบไว้แล้ว

๒.๓ กระทรวงศึกษาธิการ มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรพิจารณาถึงความเชื่อมโยงในการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ผ่านกลไกของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา การจัดตั้งหน่วยงานกลางควรคำนึงถึงรูปแบบที่เหมาะสม ไม่เป็นภาระด้านงบประมาณและความซับซ้อน ควรมีการพิจารณาทบทวนความหมายและความสอดคล้องเชื่อมโยงของข้อความหรือถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในร่างพระราชบัญญัตินี้ อาทิ ความหมายของบทนิยามคำว่า “การพัฒนาเด็กปฐมวัย” กับคำว่า “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” และบทนิยามคำว่า “เด็กปฐมวัย” กับกฎหมายอื่น ๆ

๒.๔ กระทรวงการคลัง มีความเห็นสรุปได้ว่า การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรพิจารณาถึงความจำเป็น เหมาะสม และคำนึงถึงโครงสร้าง อัตรากำลังและภาระงบประมาณในระยะยาว และหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะมีผลผูกพันทรัพย์สินหรือก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังแก่รัฐ ซึ่งตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่า ต้นทุน และผลประโยชน์ เสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความยั่งยืนทางการเงินการคลังของรัฐประกอบด้วย

๒.๕ สำนักงาน ก.พ. มีความเห็นสรุปได้ว่า ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายฉบับ จึงอาจพิจารณาออกเป็นนโยบายหรือมาตรการ หรือพิจารณาปรับแก้กฎหมายและกฎระเบียบที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ และอาจพิจารณาปรับเพิ่มอำนาจหน้าที่และกลไกการกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ แทนการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยขึ้นใหม่

๒.๖ สำนักงาน ก.พ.ร. มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรกำหนดหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน โดยเฉพาะการให้บริการและสวัสดิการ เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน สำหรับภารกิจที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าส่วนราชการที่มีภารกิจเกี่ยวข้องต้องมีหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ส่วนกรณีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบาย

การพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น เห็นว่า ไม่ควรกำหนดไว้เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและส่งผลต่อการใช้งบประมาณอย่างสิ้นเปลือง เนื่องจากปัจจุบันมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอยู่แล้ว โดยต้องพิจารณาปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมเป็นลำดับแรกก่อน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ นอกจากนี้ การกำหนดให้มีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น ไม่สอดคล้องกับ มาตรา ๗๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญฯ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้รัฐพึงใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมายเท่าที่จำเป็น และเห็นควรทบทวนการกำหนดโทษอาญา ในร่างมาตรา ๔๓ ให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ อีกทั้งไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจขอข้อมูลส่วนบุคคลได้ เนื่องจากคณะกรรมการสามารถดำเนินการตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้อยู่แล้ว

๒.๗ สำนักงานงบประมาณ มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรคำนึงถึงการก่อให้เกิดภาระต่อบริษัทหรือภาระการคลังในอนาคตตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย นอกจากนี้ ควรกำหนดบทบาทความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อลดภาระงบประมาณ และการกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะเป็นภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องในระยะยาว จึงสมควรปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยพิจารณาปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่เดิมเป็นอันดับแรกก่อน

๒.๘ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีความเห็นสรุปได้ว่า ในการกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจขอข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงาน ที่ไม่ใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นได้ การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒.๙ คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มีความเห็นสรุปได้ว่า ในการกำหนดบทนิยามคำว่า “เด็กปฐมวัย” นอกจากการใช้เกณฑ์อายุ ควรใช้เกณฑ์พัฒนาการของช่วงวัยประกอบการพิจารณาด้วย คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นอิสระ มีบทบาทบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และรับผิดชอบการทบทวนและกำหนดทิศทางการจัดทำแผนงานและงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี และเห็นควรเพิ่มความในวรรคท้ายของร่างมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง โดยให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยรับฟังความเห็นของคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาประกอบการพิจารณาด้วย

๒.๑๐ คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรพิจารณาถึงความเชื่อมโยงในการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านกลไกของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และการจัดตั้งหน่วยงานกลางควรคำนึงถึงรูปแบบที่เหมาะสม ไม่เป็นภาระด้านงบประมาณและความซ้ำซ้อน โดยรวมงานที่มีอยู่แล้วเข้าด้วยกันเพื่อดำเนินการให้เป็นเอกภาพ

๒.๑๑ คณะกรรมการพิจารณาโครงสร้างหน่วยงานและระบบค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐ มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรให้ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐซึ่งเป็นหญิงตั้งครรภ์ มารดา และผู้มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กเล็ก ได้รับสวัสดิการเกี่ยวกับการลา และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอาจใช้มาตรการทางบริหารหรือพิจารณาทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ดังกล่าวได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติเพิ่มขึ้น

๒.๑๒ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีความเห็นสรุปได้ว่า ในปัจจุบันมีกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายฉบับ จึงควรดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับแนวการพัฒนา ของยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และโดยที่มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น จึงควรพิจารณาความเหมาะสมจำเป็น ในการตราพระราชบัญญัตินี้ โดยอาจพิจารณาออกเป็นนโยบายหรือมาตรการ หรือปรับปรุงแก้ไข กฎหมายที่มีอยู่แล้ว ส่วนการกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น ไม่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐที่กำหนดให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม โดยควรพิจารณาความเหมาะสม จำเป็น และคำนึงถึงผลกระทบต่ออัตรากำลังและการงบประมาณในระยะยาว และควรหารือร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งควรพิจารณาความเชื่อมโยงกันของกฎหมายเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ในการดำเนินงานและเกิดการขัดแย้งกันในการปฏิบัติ

๒.๑๓ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความเห็นสรุปได้ว่า หากจำเป็นต้องจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้วยภารกิจ ที่หลากหลายด้านและมากขึ้น ควรพิจารณาความเชื่อมโยงของภารกิจที่มีหน่วยงานเดิมรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถโอนย้ายงานและบุคลากรมาปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งจะส่งผลให้ การทำหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนกรณีการให้บริการแก่เด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ ที่รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ต้องดำเนินการนั้น อาจนำแนวทางความร่วมมือรูปแบบใหม่ ๆ มาใช้ อาทิ ความร่วมมือที่เน้นผลลัพธ์เพื่อสังคม (Social Impact Partnership) ซึ่งเป็นรูปแบบ การลงทุนเพื่อสังคมที่เปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจเอกชนและภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ร่วมกับรัฐในการยกระดับการบริการทางสังคมให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๑๔ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรตัดความในร่างมาตรา ๔๓ วรรคสอง กรณีที่กำหนดให้นำค่าปรับของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสถานศึกษาที่จัดให้มีการสอบคัดเลือกเด็กปฐมวัยส่งเป็นรายได้ของกองทุนเพื่อความเสมอภาค ทางการศึกษา ส่วนกรณีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ขึ้นเป็นหน่วยงานใหม่นั้น เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้มีหน่วยงานดังกล่าวขึ้นเป็นกลไกสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพและพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงขอยกเว้นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจ เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

๒.๑๕ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นสรุปได้ว่า ควรปรับร่างมาตรา ๓๑ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี จากภายใน หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เป็น ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้ สอดคล้องกับมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒.๑๖ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีความเห็นสรุปได้ว่า ตามร่างมาตรา ๔๓ ได้กำหนดให้ระวางโทษปรับห้าแสนบาท กรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนให้มีการรับเด็กปฐมวัยเข้าในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติโดยวิธีสอบคัดเลือกนั้น อาจเป็นการตรากฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่บัญญัติให้ การกำหนดโทษอาญาในกฎหมายพึงทำได้เฉพาะความผิดร้ายแรง ประกอบกับกรณีดังกล่าว เป็นการกำหนดโทษปรับสถานเดียว และโดยสภาพแล้วไม่ใช่ความผิดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง จึงสมควรทบทวนการกำหนดโทษอาญาในบทบัญญัติ ดังกล่าวให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ซึ่งเห็นชอบหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับกฎหมายที่จะตราขึ้นในอนาคต รวม ๓ ประการ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ

๓.สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒน เด็กปฐมวัย พ.ศ. ที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาเสนอแล้ว สรุปผลการพิจารณาได้ ดังต่อไปนี้

๓.๑ ตัดบทจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญฯ ออก เนื่องจากได้ตัด บทบัญญัติเกี่ยวกับการให้อำนาจขอข้อมูลส่วนบุคคล และการห้ามสอบแข่งขันเข้าศึกษาออกแล้ว

๓.๒ ตัดบทบัญญัติที่ให้อัยการกระเปียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนา เด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ออก โดยการยกเลิกกระเปียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ให้ดำเนินการ โดยใช้วิธีทางบริหาร

๓.๓ แก้ไขบทนิยาม ดังนี้ (ร่างมาตรา ๓)

(๑) แก้ไขบทนิยามคำว่า “เด็กปฐมวัย” โดยแก้ไขจากบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า แปดปีบริบูรณ์ เป็น ไม่เกินหกปีบริบูรณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ และกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกต ของกระทรวงศึกษาธิการและคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งตัดคำว่า “ไม่ว่าจะมีสัญชาติใด” ออก โดยการดูแลเด็กสัญชาติอื่นให้เป็นไปตามอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิเด็ก และนำเรื่องการดูแลทารกในครรภ์มารดาตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงก่อนคลอดไปกำหนดไว้ ในวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) แก้ไขบทนิยามคำว่า “บุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัย” เป็น “ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” โดยให้หมายถึงบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เพื่อให้ชัดเจน ยิ่งขึ้น รวมทั้งแก้ไขบทนิยามคำว่า “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” ให้มีความหมายครอบคลุมหน่วยงาน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) ตัดบทนิยามคำว่า “สำนักงาน” และ “เลขาธิการ” ออก เนื่องจากได้ตัด การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยออกแล้ว

๓.๔ เพิ่มรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายร่วมกับ นายกรัฐมนตรี เนื่องจากต้องกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๔)

๓.๕ บททั่วไป (หมวด ๑)

(๑) ตัดบทบัญญัติการแบ่งช่วงวัยในการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งแบ่งออกเป็นสี่ช่วงวัย เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติใดที่ใช้การแบ่งช่วงวัยในร่างพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงวัยนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการของการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๕)

(๓) เพิ่มบทบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัย และกำหนดให้บิดา มารดา และผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดี (ร่างมาตรา ๖ และร่างมาตรา ๗)

(๔) แก้ไขหลักการที่ห้ามรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและสถานศึกษาโดยวิธีสอบคัดเลือก โดยกำหนดให้การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย ส่วนการคัดเลือกเด็กปฐมวัยเข้ารับการศึกษาในระดับอนุบาล และระดับประถมศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด (ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๑๔ (๗))

๓.๖ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (หมวด ๒)

(๑) แก้ไของค์ประกอบคณะกรรมการ โดยกำหนดให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และแก้ไขกรรมการโดยตำแหน่งจากปลัดกระทรวงเป็นรัฐมนตรี ตัดตำแหน่งรองประธานกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ออกแก้ไของค์ประกอบในส่วนของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งแทน โดยกำหนดให้มาจากนายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย เพื่อลดขั้นตอนการคัดเลือกกันเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพิ่มผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของกระทรวงมหาดไทย ในส่วนของผู้แทนของโรงเรียนอนุบาลเอกชนหรือผู้แทนสมาคมโรงเรียนอนุบาลเอกชนนั้น ได้กำหนดไว้ในสัดส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแทน นอกจากนี้ ได้แก้ไขจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิจากจำนวนไม่เกินแปดคนให้เหลือจำนวนเจ็ดคน โดยมาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข และด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐจำนวนหนึ่งคน และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ (ร่างมาตรา ๙)

(๒) เพิ่มบทบัญญัติในเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และแก้ไขเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๒)

(๓) แก้ไขหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๑๔)

(๔) เพิ่มบทบัญญัติเรื่องการประชุมของคณะกรรมการ และการแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๕ และร่างมาตรา ๑๖)

(๕) เพิ่มบทบัญญัติให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย การกำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน การจัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปี การกำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน การจัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการจัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๑๗)

(๖) ตัดบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการในการขอข้อมูลส่วนบุคคลออก เนื่องจากการขอข้อมูลส่วนบุคคลสามารถดำเนินการได้ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและสำนักงาน ก.พ.ร.

(๗) ตัดหมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และหมวด ๕ การประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงาน ออก เนื่องจากไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การขอจัดตั้งหน่วยงานตามแผนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานงบประมาณ และคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งเห็นว่าจะทำให้เกิดภาระด้านงบประมาณและเป็นกรณีที่อาจให้หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ทำภารกิจนี้ได้ ในการนี้ จึงได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๘)

๓.๗ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย (หมวด ๓)

แก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดของแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย แนวทางการปฏิบัติตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย และการกำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๙ ถึงร่างมาตรา ๒๒)

๓.๘ การพัฒนาเด็กปฐมวัย (หมวด ๔)

ตัดหมวด ๖ หน่วยให้บริการ ออก และนำเนื้อหาที่กำหนดรวมไว้ในหมวดนี้ รวมทั้งกำหนดกลไกการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านการจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๒๓ ถึงร่างมาตรา ๒๘)

๓.๙ ตัดหมวด ๗ บทกำหนดโทษ ออก เนื่องจากได้ตัดบทบัญญัติที่ห้ามให้มีการสอบแข่งขันเข้าศึกษาออก ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงาน ก.พ.ร. และคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

๓.๑๐ แก้ไขบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้ในวาระเริ่มแรก คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) และเพิ่มบทบัญญัติให้สำนักงานประมาณจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๙ และร่างมาตรา ๓๐)

นอกจากนี้ ได้แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำและวรรคตอนในบันทึกหลักการและเหตุผล และร่างพระราชบัญญัติให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งระบบ รวมทั้งบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยให้เป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยให้มีการดูแลเริ่มตั้งแต่หญิงตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพ และพัฒนาการที่ดี ไปจนถึงการเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษา เพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนอยู่รอดปลอดภัย ได้รับความคุ้มครอง ดูแล และพัฒนา ให้การเรียนรู้และการศึกษาทั้งร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีคุณลักษณะและอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับ สุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่จะเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๖๑

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่มาตรา ๕๔ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาเพื่อการ พัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ดังนั้น สมควรให้เด็กเล็กซึ่งเป็น เด็กปฐมวัยนั้นได้รับการคุ้มครองและดูแล มีพัฒนาการที่รอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทัวถึง และเสมอภาค มีการส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัย ในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้น เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังต่อไปนี้

๒.๑ หมวด ๑ บททั่วไป

(๑) การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด มีพัฒนาการที่รอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการ พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัย มีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรม ที่หลากหลายได้ บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก รวมทั้ง ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๕)

(๒) หน้าที่ของหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒.๑) ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และ ภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันในการดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตาม ที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัย ซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังกล่าว (ร่างมาตรา ๖)

(๒.๒) บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่ต้องจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๗)

(๒.๓) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีหน้าที่ต้องจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๘)

๒.๒ หมวด ๒ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑) คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข และด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐจำนวนหนึ่งคน โดยมีเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ (ร่างมาตรา ๙)

(๒) คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำนโยบายระดับชาติ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย อนุมัติแผนงบประมาณ และแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัย เข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาเพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย และครูอาจารย์สามารถดูแลเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๑๔)

(๓) คณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่องจัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงบประมาณ และแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการ กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตลอดจนปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๗)

(๔) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๓ หมวด ๓ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

ให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี โดยแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาการใช้บังคับแผน การบริหารและพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับแผนงานและโครงการของหน่วยงาน การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงาน การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชน การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีหน้าที่ติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๙ ถึงร่างมาตรา ๒๒)

๒.๔ หมวด ๔ การพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑) ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร่างมาตรา ๒๓)

(๒) ให้สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย จัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน (ร่างมาตรา ๒๔)

(๓) ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย จัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ร่างมาตรา ๒๕)

(๔) หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและบริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง (ร่างมาตรา ๒๖)

(๕) ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องจัดให้มีการคัดกรองเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่อง ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษ ที่เป็นระบบและได้มาตรฐาน (ร่างมาตรา ๒๗)

(๖) ให้มีการดำเนินการแบบบูรณาการในหน่วยงานเดียวกัน (One Stop Service) โดยจัดให้มีการให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิในหน่วยงานเดียวกันได้ (ร่างมาตรา ๒๘)

๒.๕ บทเฉพาะกาล

ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้สำนักงานประมาณจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๙ และ ร่างมาตรา ๓๐)

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งระบบ รวมทั้งบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยให้เป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยให้มีการดูแลเริ่มตั้งแต่หญิงตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและ พัฒนาการที่ดี ไปจนถึงการเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษา เพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนอยู่รอดปลอดภัย ได้รับความคุ้มครอง ดูแล และพัฒนา ให้การเรียนรู้และการศึกษาทั้งร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีคุณลักษณะและอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะ และวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัย ในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อเด็กปฐมวัยที่จะเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพต่อไป

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

Convention on the Rights of the Child

อารัมภบท

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้

พิจารณาว่า ตามหลักการที่ประกาศในกฎบัตรสหประชาชาตินั้น การยอมรับในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดและสิทธิที่เท่าเทียมกัน ซึ่งไม่อาจเพิกถอนได้ของสมาชิกทั้งปวงของมวลมนุษยชาตินั้น เป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรมและสันติภาพในโลก

คำนึงว่า บรรดาประชาชนแห่งสหประชาชาติ ได้ยืนยันไว้ในกฎบัตรถึงความศรัทธาต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์ และได้ตั้งเจตจำนงที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าทางสังคมและมาตรฐานแห่งชีวิตที่ดีขึ้น ภายใต้เสรีภาพที่กว้างขวางขึ้น

ยอมรับว่า สหประชาชาติได้ประกาศ และตกลงในปฏิญญาและกติกาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่า ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพทั้งปวงที่กำหนดไว้ โดยปราศจากการแบ่งแยกไม่ว่าชนิดใดๆ อาทิเช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิดหรือสถานะอื่น

ระลึกว่า สหประชาชาติได้ประกาศในปฏิญญาสากลว่าเด็กมีสิทธิที่จะได้รับการดูแล และการช่วยเหลือเป็นพิเศษ

เชื่อว่า ครอบครัวในฐานะเป็นกลุ่มพื้นฐานของสังคมและเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สำหรับการเจริญเติบโตและความอยู่ดีกินดีของสมาชิกทุกคน โดยเฉพาะเด็กควรจะได้รับ การคุ้มครองและการช่วยเหลือที่จำเป็นเพื่อที่จะสามารถมีความรับผิดชอบในชุมชนของตนได้อย่างเต็มที่

ยอมรับว่า เพื่อให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพได้อย่างกลมกลืนและเต็มที่ที่จะดำรงชีวิตที่เป็นตัวของตัวเองในสังคม และควรเลี้ยงดูเด็กตามเจตนารมณ์แห่งอุดมคติที่ประกาศไว้ในกฎบัตรของสหประชาชาติ โดยเฉพาะเจตนารมณ์แห่งสันติภาพ ศักดิ์ศรี ความอดกลั้น เสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นเอกภาพ

คำนึงถึงว่า ได้มีการระบุถึงความจำเป็นที่จะขยายการดูแล โดยเฉพาะแก่เด็กในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1924 และในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งสมัชชาได้รับเอาเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน ค.ศ. 1959 และได้มีการยอมรับในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ในกติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (โดยเฉพาะข้อ 23 และข้อ 24) ในกติกาสากลว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (โดยเฉพาะข้อ 10) และในธรรมนูญและตราสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของทบวงการชำนัญพิเศษ และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของเด็ก

คำนึงถึงว่า ตามที่ได้ระบุในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้น เด็กโดยเหตุที่ยังไม่เติบโตเต็มที่ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ จึงต้องการการพิทักษ์และการดูแลเป็นพิเศษ รวมถึงต้องการการคุ้มครองทางกฎหมายที่เหมาะสมทั้ง ก่อนและหลังการเกิด

ระลึกว่า บทบัญญัติของปฏิญญาว่าด้วยหลักกฎหมายและสังคมอันเกี่ยวกับการคุ้มครองและสวัสดิภาพ เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการอุปการะและการรับเป็นบุตรบุญธรรมทั้งในประเทศและระหว่าง ประเทศ กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสหประชาชาติสำหรับการบริหารงานยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎปักกิ่ง) และปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองสตรีและเด็กในภาวะฉุกเฉิน และกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธ

ยอมรับว่า ประเทศทั้งปวงในโลกมีเด็กที่ดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะที่ยากลำบากอย่างยิ่ง และเขาเหล่านั้น จำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ

พิจารณาดตามสมควรถึงความสำคัญของประเพณี และค่านิยมทางวัฒนธรรมของชนแต่ละกลุ่มที่มีต่อการ คุ้มครองและพัฒนาการอย่างกลมกลืนของเด็ก

ยอมรับ ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของเด็กในทุกๆ ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนา

ได้ตกลงกัน ดังนี้

ส่วนที่ 1

ข้อ 1

เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ เด็ก หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น

ข้อ 2

1. รัฐภาคีจะเคารพและประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ แก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ในเขตอำนาจของตน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใดๆ โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก หรือบิดา มารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง เพื่อที่จะประกันว่าเด็กได้รับการคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติ หรือการลงโทษในทุกรูปแบบ บนพื้นฐานของสถานภาพ กิจกรรมความคิดเห็นที่แสดงออกหรือความเชื่อของบิดา มารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือสมาชิกในครอบครัวของเด็ก

ข้อ 3

1. ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสังคมสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชน ศาลยุดิธรรม หน่วยงานฝ่ายบริหาร หรือองค์กรนิติบัญญัติ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก

2. รัฐภาคีรับที่จะประกันให้มีการคุ้มครองและการดูแลแก่เด็กเท่าที่จำเป็นสำหรับความอยู่ดีของเด็กโดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบเด็กนั้นตามกฎหมายด้วย และเพื่อการนี้จะดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติและบริหารที่เหมาะสมทั้งปวง

3. รัฐภาคีจะประกันว่า สถาบัน การบริการ และการอำนวยความสะดวกที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการดูแลหรือการคุ้มครองเด็กนั้น จะเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจ โดยเฉพาะในด้านความปลอดภัย สุขภาพ และในเรื่องจำนวนและความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ

ข้อ 4

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งด้านนิติบัญญัติ บริหาร และด้านอื่นๆ เพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามสิทธิที่อนุสัญญานี้ได้ให้การยอมรับ ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมนั้น รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการเช่นว่านั้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มที่และภายในกรอบของความร่วมมือระหว่างประเทศเมื่อจำเป็น

ข้อ 5

รัฐภาคีจะเคารพต่อความรับผิดชอบ สิทธิ และหน้าที่ของบิดามารดา หรือของสมาชิกของครอบครัวขยายหรือชุมชน ซึ่งกำหนดไว้โดยขนบธรรมเนียมในท้องถิ่น หรือของผู้ปกครองตามกฎหมายหรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบต่อเด็กตามกฎหมาย ในอันที่จะให้แนวทางและการแนะแนวตามที่เหมาะสมในการใช้สิทธิของเด็กตามที่อนุสัญญานี้ให้การรับรอง ในลักษณะที่สอดคล้องกับความสามารถที่พัฒนาตามวัยของเด็ก

ข้อ 6

1. รัฐภาคียอมรับว่า เด็กทุกคนมีสิทธิคิดว่าจะมีชีวิต
2. รัฐภาคีจะประกันอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ ให้มีการอยู่รอด และการพัฒนาของเด็ก

ข้อ 7

1. เด็กจะได้รับการจดทะเบียนทันทีหลังการเกิด และจะมีสิทธิที่จะมีชื่อนับแต่เกิด และสิทธิที่จะได้สัญชาติ และเท่าที่จะเป็นไปได้ สิทธิที่จะรู้จักและได้รับการดูแลเลี้ยงดูจากบิดามารดาของตน
2. รัฐภาคีจะประกันให้มีการปฏิบัติตามสิทธิเหล่านี้ตามกฎหมายภายในและพันธกรณีของรัฐภาคีที่มีอยู่

ภายใต้ตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เด็กจะตกอยู่ในสถานะไร้สัญชาติ

ข้อ 8

1. รัฐภาคีรับที่จะเคารพต่อสิทธิของเด็ก ในการรักษาเอกลักษณ์ของตนไว้รวมถึงสัญชาติ ชื่อ และความสัมพันธ์ทางครอบครัวของตนตามที่กฎหมายรับรอง โดยปราศจากการแทรกแซงที่มีขอบด้วยกฎหมาย
2. ในกรณีที่มีการตัดเอกลักษณ์บางอย่าง หรือทั้งหมดของเด็กออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครองตามสมควร เพื่อให้เอกลักษณ์ของเด็กกลับคืนมาโดยเร็ว

ข้อ 9

1. รัฐภาคีจะประกันว่า เด็กจะไม่ถูกแยกจากบิดามารดาโดยขัดกับความประสงค์ของบิดามารดา เว้นแต่ในกรณีที่หน่วยงานที่มีอำนาจ ซึ่งอาจถูกทบทวนโดยทางศาลจะกำหนดตามกฎหมายและวิธีพิจารณาที่ใช้บังคับอยู่ว่า การแยกเช่นนี้จำเป็นเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก การกำหนดเช่นนี้อาจจำเป็นในกรณีเฉพาะ เช่น ในกรณีที่เด็กถูกกระทำโดยมิชอบ หรือถูกทอดทิ้งละเลยโดยบิดามารดา หรือในกรณีที่บิดามารดาอยู่แยกกันและต้องมีการตัดสินว่าเด็กจะพำนักที่ใด
2. ในการดำเนินการใดๆ ตามวรรค 1 ของข้อนี้ จะให้ออกาสทุกฝ่ายที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าว และแสดงความคิดเห็นของตนให้ประจักษ์
3. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็กที่ถูกแยกจากบิดาหรือมารดา หรือจากทั้งคู่อันที่รักษาความสัมพันธ์ส่วนตัว และการติดต่อโดยตรงทั้งกับบิดาและมารดาอย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่เป็นการขัดต่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก
4. ในกรณีที่การแยกเช่นนี้ เป็นผลมาจากการกระทำใดๆ โดยรัฐภาคีต่อบิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดาและมารดา หรือต่อเด็ก เช่น การกักขัง การจำคุก การเนรเทศ การส่งตัวออกนอกประเทศ หรือการเสียชีวิต (รวมทั้งการเสียชีวิตอันเกิดจากสาเหตุใด ๆ ที่เกิดขึ้นขณะที่ผู้นั้นอยู่ในการควบคุมของรัฐ) หากมีการร้องขอ รัฐภาคีนั้นจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นเกี่ยวกับที่อยู่ของสมาชิกครอบครัวที่หายไปแก่บิดามารดา เด็ก หรือในกรณีที่เหมาะสมแก่สมาชิกคนอื่นของครอบครัว เว้นแต่เนื้อหาของข้อมูลข่าวสารนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความอยู่ดีของเด็ก อนึ่ง รัฐภาคีจะให้การประกันต่อไปว่า การยื่นคำร้องขอเช่นนั้นจะไม่ก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 10

1. ตามพันธกรณีของรัฐภาคี ภายใต้ข้อ 9 วรรค 1 คำร้องของเด็ก หรือบิดามารดาของเด็ก ที่จะเดินทางเข้าหรือออกนอกรัฐภาคี เพื่อวัตถุประสงค์ของการกลับไปอยู่ร่วมกันใหม่เป็นครอบครัว จะได้รับการดำเนินการโดยรัฐภาคีในลักษณะที่เป็นคุณ มีมนุษยธรรมและรวดเร็ว รัฐภาคีจะประกันอีกด้วยว่า การยื่นคำร้องดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ร้องและสมาชิกในครอบครัวของผู้ร้อง

2. เด็กที่บิดามารดาอาศัยอยู่ต่างรัฐกันกับเด็ก จะมีสิทธิที่จะรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัว และการติดต่อโดยตรงกับทั้งบิดาและมารดาได้อย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่ในสภาพการณ์พิเศษ เพื่อการนี้และตามพันธกรณีของรัฐภาคีภายใต้ข้อ 9 วรรค 1 รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็ก และบิดามารดาของเด็กในอันที่จะเดินทางออกนอกประเทศใดๆ รวมทั้งประเทศของตน และสิทธิที่จะเดินทางเข้าประเทศของตน สิทธิที่จะเดินทางออกนอกประเทศใดๆ จะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่กำหนดไว้โดยกฎหมายเท่านั้น และซึ่งจำเป็นสำหรับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ความสงบเรียบร้อย สาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน หรือสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และสอดคล้องกับสิทธิอื่นๆ ที่ได้รับการยอมรับในอนุสัญญานี้

ข้อ 11

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการต่าง ๆ ที่จะหยุดยั้งการโยกย้ายเด็ก และการไม่ส่งเด็กกลับคืนจากต่างประเทศที่มีขอบด้วยกฎหมาย
2. เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะส่งเสริมให้มีการจัดทำความตกลงทวิภาคี หรือพหุภาคี หรือการภาคยานุวัติความตกลงที่มีอยู่

ข้อ 12

1. รัฐภาคีจะประกันแก่เด็กที่สามารถมีความคิดเห็นเป็นของตนเองได้แล้ว ซึ่งสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเหล่านั้นโดยเสรีในทุกๆ เรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็ก ทั้งนี้ ความคิดเห็นดังกล่าวของเด็กจะได้รับการพิจารณาตามสมควรแก่อายุและวุฒิภาวะของเด็กนั้น
2. เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ เด็กจะได้รับโดยเฉพาะอย่างยิ่งโอกาสที่จะมีสิทธิ มีเสียงในกระบวนการพิจารณาทางตุลาการ และทางปกครองใดๆ ที่มีผลกระทบต่อเด็ก ไม่ว่าจะโดยตรง หรือโดยผ่านผู้แทน หรือองค์กรที่เหมาะสม ในลักษณะที่สอดคล้องกับระเบียบวิธีปฏิบัติตามกฎหมายภายใน

ข้อ 13

1. เด็กจะมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก สิทธินี้จะรวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา ได้รับ หรือถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และความคิดทุกลักษณะ โดยไม่ถูกจำกัดโดยเขตแดน ไม่ว่าจะโดยวาจา ลายลักษณ์อักษร หรือการตีพิมพ์ในรูปของศิลปะ หรือผ่านสื่อใดตามที่เด็กเลือก
2. การใช้สิทธิดังกล่าวนี้อาจอยู่ภายใต้ข้อจำกัดบางประการ แต่ข้อจำกัดเหล่านี้ต้องเป็นข้อจำกัดเช่นที่บัญญัติตามกฎหมาย และเช่นที่จำเป็นเท่านั้น

ก) เพื่อการเคารพต่อสิทธิ และชื่อเสียงของบุคคลอื่น หรือ

ข) เพื่อการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือความสงบเรียบร้อย หรือสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน

ข้อ 14

1. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็กที่จะมีเสรีภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนา
2. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดา และผู้ปกครองตามกฎหมาย ในกรณีที่เหมาะสม ในอันที่จะให้แนวทางแก่เด็กในการใช้สิทธิของตน ในลักษณะที่สอดคล้องกับความสามารถที่พัฒนาตามวัยของเด็ก
3. เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อของตน อาจอยู่เพียงภายใต้ข้อจำกัดเช่นที่กำหนดโดยกฎหมายเท่านั้น และเช่นที่จำเป็นที่จะรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย สาธารณสุขหรือศีลธรรมของประชาชนหรือสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลอื่น

ข้อ 15

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะมีเสรีภาพในการสมาคม และเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบ
2. ไม่อาจมีการจำกัดการใช้สิทธิเหล่านี้ นอกเหนือจากข้อจำกัดที่กำหนดขึ้นโดยสอดคล้องกับกฎหมาย และที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ของความมั่นคงแห่งชาติ หรือความปลอดภัยของประชาชน ความสงบเรียบร้อย การคุ้มครองด้านสาธารณสุข หรือศีลธรรม หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

ข้อ 16

1. เด็กจะไม่ถูกแทรกแซงโดยพลการ หรือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว บ้าน หรือหนังสือโต้ตอบ รวมทั้งจะไม่ถูกระงับโดยมิชอบต่อเกียรติและชื่อเสียง
2. เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายจากการแทรกแซง หรือการกระทำดังกล่าว

ข้อ 17

รัฐภาคียอมรับในหน้าที่อันสำคัญของสื่อมวลชน และจะประกันว่า เด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและวัสดุจากแหล่งต่าง ๆ กัน ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่มุ่งส่งเสริมความผาสุกทั้งทางสังคม จิตใจ และศีลธรรม ตลอดจนสุขภาพกายและจิตของเด็ก เพื่อการนี้รัฐภาคีจะ

ก) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่จะมีประโยชน์ทางสังคมและวัฒนธรรมแก่เด็กและ โดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของข้อ 29

ข) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการผลิต แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุดังกล่าว จากแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

ค) ส่งเสริมการผลิตและเผยแพร่หนังสือสำหรับเด็ก

ง) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความจำเป็นทางด้านภาษาของเด็กที่เป็นสมาชิกของชนกลุ่มน้อยหรือชนพื้นเมือง

จ) ส่งเสริมการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันเด็ก จากข้อมูล ข่าวสารและวัสดุที่เป็นอันตรายต่อความอยู่ดีกินดีของเด็ก ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงบทบัญญัติในข้อ 13 และ 18

ข้อ 18

1. รัฐภาคีจะให้ความพยายามอย่างที่สุด เพื่อประกันให้มีการยอมรับหลักการที่ว่าทั้ง บิดาและมารดา มีความรับผิดชอบร่วมกันในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก บิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมายแล้วแต่กรณี เป็นผู้รับผิดชอบเบื้องต้นในการเลี้ยงดูแลการพัฒนาเด็ก โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นพื้นฐาน

2. เพื่อความประสงค์ในการให้หลักประกัน และส่งเสริมสิทธิที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่บิดามารดา และผู้ปกครองตามกฎหมายในอันที่จะปฏิบัติความรับผิดชอบของตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และจะประกันให้มีการพัฒนาสถาบันการอำนวยความสะดวก และการบริการต่างๆ สำหรับการดูแลเด็ก

3. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงที่จะประกันว่า บุตรของบิดามารดาที่ต้องทำงานมีสิทธิได้รับประโยชน์จากการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการดูแลเด็กที่พวกเขาจะมีสิทธิจะได้

ข้อ 19

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคมและการศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิต การทำร้ายหรือการกระทำอันมิชอบ การทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์ รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศ ขณะอยู่ในความดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นใดซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล

2. ตามแต่จะเหมาะสม มาตรการคุ้มครองเช่นว่านี้ ควรรวมถึง กระบวนการที่มีประสิทธิผล สำหรับการจัดตั้งแผนงานทางสังคม ในอันที่จะให้การสนับสนุนที่จำเป็นแก่เด็กและบุคคลซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล ตลอดจนกระบวนการที่มีประสิทธิผลสำหรับการป้องกันในรูปแบบอื่น และให้มีการระงับ การรายงานการส่งเรื่อง เพื่อพิจารณา การสืบสวน การปฏิบัติและการติดตามเรื่องของกรณีการปฏิบัติที่ผิดต่อเด็กตามที่ระบุมาแล้วข้างต้น และในกรณีที่เหมาะสมให้ทางตุลาการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ข้อ 20

1. เด็กที่ถูกพรากจากสภาพครอบครัว ไม่ว่าจะโดยฉาวหรือชั่วคราว หรือที่ไม่อาจปล่อยให้อยู่ในสภาพที่ว่ำนั้น เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเอง จะได้รับการคุ้มครองและความช่วยเหลือพิเศษที่จัดให้โดยรัฐ

2. รัฐภาคีจะประกันให้มีการดูแลแก่เด็กเช่นว่านั้นตามกฎหมายภายใน

3. นอกเหนือจากประการอื่นแล้ว การดูแลดังกล่าวอาจรวมถึงการจัดหาผู้อุปถัมภ์ กาฟาลาห์ของ กฎหมายอิสลาม การรับบุตรบุญธรรม หรือถ้าจำเป็นการจัดให้อยู่ในความดูแลของสถาบันที่เหมาะสมสำหรับการ ดูแลเด็ก ในการพิจารณาถึงหนทางแก้ไขให้คำนึงถึงการควรมีความต่อเนื่องในการเลี้ยงดูเด็ก และภูมิหลังทาง ชาติพันธุ์ ศาสนาและวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก

ข้อ 21

รัฐภาคีซึ่งยอมรับและ /หรือยอมให้มีระบบการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจะประกันว่าประโยชน์สูงสุด ของเด็กเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญที่สุด และจะ

ก) ประกันว่าการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเท่านั้น ซึ่งเป็นผู้ กำหนดตามกฎหมายและวิธีพิจารณาที่ใช้บังคับอยู่ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอที่เกี่ยวข้องและ เชื่อถือได้ว่า การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมนั้นกระทำได้เมื่อคำนึงถึงสถานภาพของเด็กในส่วนที่เกี่ยวกับบิดา มารดา ญาติพี่น้อง และผู้ปกครองตามกฎหมาย และในกรณีที่จำเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ให้ความยินยอมอย่างผู้ เข้าใจเรื่องต่อการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม โดยได้รับคำปรึกษาตามที่จำเป็น

ข) ยอมรับว่าการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศอาจถือได้ว่าเป็นทางเลือกหนึ่งของการดูแลเด็ก หากไม่สามารถจัดหาผู้อุปถัมภ์ หรือครอบครัวที่รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมให้เด็กได้ หรือไม่สามารถให้เด็กได้รับการ ดูแลด้วยวิธีการอันเหมาะสมในประเทศถิ่นกำเนิดของเด็กนั้น

ค) ประกันว่าเด็กที่อยู่ในข่ายของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศ จะได้รับมาตรการคุ้มครอง และมาตรฐานเช่นเดียวกับที่ใช้อยู่ในกรณีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมภายในประเทศ

ง) ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อประกันว่า ในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศนั้น การจัดหาผู้อุปการะแก่เด็ก จะไม่ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ทางการเงินที่ไม่สมควรจากการนั้น

จ) ส่งเสริมเมื่อเป็นการเหมาะสมซึ่งความมุ่งหมายของข้อนี้ โดยการจัดทำข้อตกลงหรือความตกลงทวิ ภาคีหรือพหุภาคี และภายในกรอบนี้พยายามที่จะประกันว่า การจัดหาผู้อุปถัมภ์แก่เด็กในอีกประเทศหนึ่งนั้น ได้ กระทำโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจ

ข้อ 22

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะประกันว่า เด็กที่ร้องขอสถานะเป็นผู้ลี้ภัย หรือที่ได้รับการ พิจารณาเป็นผู้ลี้ภัยตามกฎหมายหรือกระบวนการภายในหรือระหว่างประเทศที่ใช้บังคับ ไม่ว่าจะมียุติบัตรของ เด็กหรือบุคคลอื่นติดตามมาด้วยหรือไม่ก็ตาม จะได้รับการคุ้มครองและความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมที่ เหมาะสมในการได้รับสิทธิที่มีอยู่ตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญานี้ และในตราสารระหว่างประเทศอื่นๆ อันเกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชนหรือมนุษยธรรม ซึ่งรัฐดังกล่าวเป็นภาคี

2. เพื่อวัตถุประสงค์นี้ รัฐภาคีจะให้ความร่วมมือตามที่พิจารณาว่าเหมาะสมแก่ความพยายามใด ๆ ของ องค์กรการสหประชาชาติ และองค์กรระดับรัฐบาล หรือองค์กรที่มีระดับรัฐบาลอื่นที่มีอำนาจ ซึ่งร่วมมือกับ

องค์การสหประชาชาติในการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กเช่นว่า และในการติดตามหาบิดามารดาหรือสมาชิกอื่นของครอบครัวของเด็กผู้ลี้ภัย เพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการกลับไปอยู่ร่วมกันใหม่เป็นครอบครัวของเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถค้นพบบิดามารดาหรือสมาชิกอื่นๆ ของครอบครัว เด็กนั้นจะได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับเด็กที่ถูกพรากจากสภาพครอบครัว ทั้งที่เป็นการถาวรหรือชั่วคราวไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ดังเช่นที่ได้ระบุไว้ในอนุสัญญา

ข้อ 23

1. รัฐภาคียอมรับว่าเด็กที่พิการทางร่างกายหรือจิต ควรมีชีวิตที่สมบูรณ์ และปกติสุขในสภาวะที่ประกันในศักดิ์ศรี ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและเอื้ออำนวยให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในชุมชน
2. รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็กพิการที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ และจะสนับสนุนและประกันที่จะขยายเท่าที่ก้ำกั๋งทรัพยากรจะอำนวย ความช่วยเหลือซึ่งมีการร้องขอและซึ่งเหมาะสมกับสภาพของเด็ก และสภาพการณ์ของบิดามารดา หรือบุคคลอื่นที่ดูแลเด็ก ไปยังเด็กที่อยู่ในเกณฑ์และผู้ที่ได้รับผิดชอบในการดูแลเด็ก
3. โดยยอมรับความจำเป็นพิเศษของเด็กพิการ ความช่วยเหลือที่ให้ตามวรรค 2 ของข้อนี้ เป็นการให้เปล่าเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงก้ำกั๋งทรัพยากรของบิดามารดา หรือบุคคลอื่นที่ดูแลเด็ก และความช่วยเหลือเช่นว่าจะถูกกำหนดขึ้นเพื่อที่จะประกันว่า เด็กพิการจะสามารถอย่างมีประสิทธิภาพที่จะเข้าถึง และได้รับการศึกษา การฝึกอบรม การบริการดูแลสุขภาพ การบริการด้านการฟื้นฟูสภาพ การเตรียมสำหรับการจ้างงาน และโอกาสทางด้านสันตนาการ ในลักษณะที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถบรรลุผลสำเร็จอย่างเต็มที่เท่าที่เป็นไปได้ในการเข้าถึงสังคมและการพัฒนาตนเอง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจด้วย
4. ภายใต้บรรยากาศความร่วมมือระหว่างประเทศ รัฐภาคีจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม ในด้านการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน และด้านการรักษาเด็กพิการทางการแพทย์ ทางจิตวิทยา และทางการฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมทั้งการเผยแพร่ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการฟื้นฟูการศึกษา และการบริการด้านการฝึกอาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้รัฐภาคีสามารถปรับปรุงความสามารถและทักษะ และเพิ่มพูนประสบการณ์ในด้านนี้ ในเรื่องนี้ความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาควรได้รับการคำนึงถึงเป็นพิเศษ

ข้อ 24

1. รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็กที่จะได้รับมาตรฐานสาธารณสุขที่สูงที่สุดเท่าที่จะหาได้และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับการบำบัดรักษาความเจ็บป่วยและการฟื้นฟูสุขภาพ รัฐภาคีจะพยายามดำเนินการที่จะประกันว่าไม่มีเด็กคนใดถูกริดรอนสิทธิในการรับบริการดูแลสุขภาพเช่นว่านั้น
2. รัฐภาคีจะให้มีการปฏิบัติตามซึ่งสิทธินี้อย่างเต็มที่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมดังนี้

ก) ลดการเสียชีวิตของทารก และเด็ก

ข) ประกันให้มีการให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ที่จำเป็นและการดูแลสุขภาพแก่เด็กทุกคน โดยเน้นการพัฒนาการดูแลสุขภาพขั้นปฐม

ค) ต่อสู้กับโรคภัย และทุพโภชนาการ รวมทั้งที่อยู่ภายในขอบข่ายของการดูแลสุขภาพขั้นปฐม ซึ่งนอกเหนือจากวิธีการอื่นแล้วยังดำเนินการโดยการใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่พร้อมแล้ว และโดยการจัดหาอาหารที่ถูกหลักโภชนาการและน้ำดื่มที่สะอาดอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงอันตราย และความเสี่ยงของมลภาวะแวดล้อม

ง) ประกันให้มีการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสมแก่มารดาทั้งก่อนและหลังคลอด

จ) ประกันว่าทุกส่วนของสังคม โดยเฉพาะบิดามารดาและเด็ก จะได้รับข้อมูล ข่าวสาร และเข้าถึงการศึกษาและการสนับสนุนให้ใช้ความรู้พื้นฐานในเรื่อง โภชนาการและสุขภาพเด็ก เรื่อง ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา เรื่องอนามัยและสุขภาพจิตของมารดา และเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ

ฉ) พัฒนาการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การแนะนำแก่บิดามารดาและการให้บริการและการศึกษาในเรื่องการวางแผนครอบครัว

3. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพทั้งปวง เพื่อที่จะขจัดทางปฏิบัติดั้งเดิมที่เป็นผลร้ายต่อสุขภาพของเด็ก

4. รัฐภาคีรับที่จะส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อที่จะให้การดำเนินการให้สิทธิที่ยอมรับในข้อนี้บังเกิดผลอย่างเต็มที่ตามลำดับ เกี่ยวกับเรื่องนี้ความจำเป็นของประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

ข้อ 25

รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็ก ผู้ซึ่งได้รับการจัดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจให้ได้รับการดูแล การคุ้มครอง หรือการบำบัดรักษาสุขภาพ ทั้งทางร่างกายหรือจิต ในอันที่จะได้รับการทบทวนการบำบัดรักษาที่ให้แก่เด็กเป็นระยะๆตลอดจนสถานะแวดล้อมอื่นทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการจัดดังกล่าว

ข้อ 26

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคน ในอันที่จะได้รับประโยชน์จากการประกันสังคม รวมถึงการประกันภัยทางสังคม และจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้สิทธินี้บังเกิดผลอย่างเต็มที่ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ

2. ในกรณีที่เหมาะสม การให้ประโยชน์ควรคำนึงถึงทรัพยากร และสถานะแวดล้อมของเด็ก และบุคคล ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนข้อพิจารณาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการร้องขอรับประโยชน์ซึ่งกระทำโดยเด็กผู้นั้นหรือตัวแทน

ข้อ 27

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคน ในอันที่จะได้รับมาตรฐานของการดำรงชีวิตที่เพียงพอสำหรับการพัฒนาด้านร่างกาย สมอง จิตใจ ศิลธรรม และสังคมของเด็ก

2. บิดามารดาหรือผู้อื่นที่รับผิดชอบต่อเด็ก มีความรับผิดชอบเบื้องต้นที่จะจัดหาสภาพความเป็นอยู่ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาของเด็ก ทั้งนี้ ตามความสามารถและกำลังทางการเงินของบุคคลเหล่านั้น

3. ตามสภาวะและกำลังความสามารถของประเทศ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะให้ความช่วยเหลือบิดามารดา และผู้อื่นที่รับผิดชอบต่อเด็ก ในการดำเนินการตามสิทธินี้ และในกรณีที่ทำเป็นรัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือด้านวัตถุและแผนงานสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านโภชนาการ เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย

4. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ที่จะได้รับชดใช้ค่าเลี้ยงดูเด็กคืนจากบิดามารดาหรือผู้อื่นที่มีความรับผิดชอบทางการเงินต่อเด็ก ทั้งที่อยู่ในรัฐภาคีเองและรัฐอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่บุคคลที่มีความรับผิดชอบทางการเงินต่อเด็กอาศัยอยู่ในรัฐอื่น นอกเหนือจากรัฐที่เด็กอาศัยอยู่ รัฐภาคีจะส่งเสริมการเข้าเป็นภาคีในความตกลงระหว่างประเทศ หรือการจัดทำความตกลงเช่นนั้น ตลอดจนการจัดทำข้อตกลงอื่นๆ ที่เหมาะสม

ข้อ 28

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการศึกษา และเพื่อที่จะให้สิทธินี้บังเกิดผลตามลำดับและบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน รัฐภาคีจะ

ก) จัดการศึกษาในระดับประถมเป็นภาคบังคับที่เด็กทุกคนสามารถเรียนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ข) สนับสนุนการพัฒนาของการศึกษาระดับมัธยมในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ จัดการศึกษาให้แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน และดำเนินมาตรการที่เหมาะสม เช่น การนำมาใช้ซึ่งการศึกษาแบบให้เปล่าและการเสนอให้ความช่วยเหลือทางการเงินในกรณีที่ทำเป็น

ค) ทำให้การศึกษาในระดับสูงเปิดกว้างแก่ทุกคนบนพื้นฐานของความสามารถ โดยทุกวิธีการที่เหมาะสม

ง) ทำให้ข้อมูลข่าวสาร และการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพ เป็นที่แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน

จ) ดำเนินมาตรการเพื่อสนับสนุนการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และลดอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะประกันว่า ระเบียบวินัยของโรงเรียนได้กำหนดขึ้นในลักษณะที่สอดคล้องกับศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของเด็ก และสอดคล้องกับอนุสัญญา

3. รัฐภาคีจะส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อที่จะเกื้อกูลต่อการขจัดความเหลื่อมล้ำและการไม่รู้หนังสือทั่วโลก และเอื้ออำนวยให้ได้รับความรู้ทางวิชาการและทางเทคนิคและวิธีการสอนสมัยใหม่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

ข้อ 29

1. รัฐภาคีตกลงว่า การศึกษาของเด็กจะมุ่งไปสู่

ก) การพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถพิเศษ และความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กให้เต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน

ข) การพัฒนาความเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานและต่อหลักการที่วางไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ

ค) การพัฒนาความเคารพต่อบิดามารดาของเด็ก เอกสิทธิ์ทางวัฒนธรรม ภาษา และค่านิยมของเด็กนั่นเอง และต่อค่านิยมของชาติที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ และต่อค่านิยมของชาติถิ่นกำเนิดของเขาและต่ออารยธรรมอื่นๆ ที่แตกต่างไปจากของเขาเอง

ง) การเตรียมเด็กให้มีชีวิตที่มีความรับผิดชอบในสังคมที่เสรีด้วยจิตสำนึกแห่งความเข้าใจกัน สันติภาพความอดกลั้น ความเสมอภาคทางเพศ และมิตรภาพในหมู่ชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มคนชาติ กลุ่มศาสนา ตลอดจนในหมู่มนุษย์พื้นเมืองดั้งเดิม

จ) การพัฒนาความเคารพต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

2. ไม่มีความตอนใดในข้อนี้หรือในข้อ 28 ที่จะได้รับการตีความให้เป็นการก้าวท้าวเสรีภาพของบุคคลและขององค์กรในการจัดตั้งและอำนวยความสะดวกสถาบันทางการศึกษา แต่ทั้งนี้จะต้องเคารพต่อหลักการที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้เสมอ และต่อเงื่อนไขที่ว่าการศึกษาที่ให้ในสถาบันเหล่านั้นต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐได้วางไว้

ข้อ 30

ในรัฐที่มีชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ ศาสนา หรือภาษา หรือกลุ่มชนพื้นเมืองดั้งเดิมอาศัยอยู่ เด็กที่มาจากชนกลุ่มน้อยนั้น หรือที่เป็นชนพื้นเมืองจะต้องไม่ถูกปฏิเสธซึ่งสิทธิที่จะปฏิบัติตามวัฒนธรรม ที่จะนับถือและปฏิบัติทางศาสนาหรือสิทธิที่จะใช้ภาษาของตน ในชุมชนกับสมาชิกอื่นในกลุ่มเดียวกัน

ข้อ 31

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะมีการพักและเวลาพักผ่อน การเข้าร่วมกิจกรรมการการเล่นทางสันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก และการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ

2. รัฐภาคีจะเคารพและส่งเสริมสิทธิของเด็ก ที่จะเข้ามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทางวัฒนธรรมและศิลปะ และจะสนับสนุนการใช้โอกาสที่เหมาะสมเท่าเทียมกัน สำหรับกิจกรรมทางวัฒนธรรม ศิลปะ สันทนาการ และการพักผ่อนหย่อนใจ

ข้อ 32

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และจากการทำงานใดที่น่าจะเป็นการเสี่ยงอันตราย หรือที่ขัดขวางการศึกษาของเด็ก หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือการพัฒนาทางร่างกาย สมอง จิตใจ ศิลธรรมและสังคมของเด็ก

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษาเพื่อประกันให้มีการดำเนินการตามข้อนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวและโดยคำนึงถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในตราสารระหว่างประเทศอื่นๆ รัฐภาคีจะ

ก) กำหนดอายุขั้นต่ำสำหรับการรับเข้าทำงาน

ข) กำหนดกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมง และสภาพการทำงาน

ค) กำหนดบทลงโทษหรือวิธีการลงโทษอื่น ๆ ที่เหมาะสมเพื่อประกันให้ข้อนี้มีผลใช้บังคับจริงจัง

ข้อ 33

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งมาตรการทางนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และทางการศึกษาที่จะคุ้มครองเด็กจากการใช้โดยผิดกฎหมายซึ่งยาเสพติด รวมทั้งสารที่มีพิษต่อจิตประสาทอื่นๆ ที่ได้นิยามไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และที่จะป้องกันการใช้เด็กเพื่อการผลิต และค้าโดยผิดกฎหมายซึ่งสารเหล่านั้น

ข้อ 34

รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบ เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงทั้งมาตรการภายในประเทศ และมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

ก) การชักจูง หรือบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใดๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข) การแสวงประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ค) การแสวงประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร

ข้อ 35

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงทั้งในระดับประเทศ ระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อป้องกันการลักพา การขาย หรือการลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใดหรือในรูปแบบใด

ข้อ 36

รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงประโยชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด

ข้อ 37

รัฐภาคีประกันว่า

ก) จะไม่มีเด็กคนใดได้รับการทรมาน หรือถูกปฏิบัติ หรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือต่ำช้าจะไม่มีทารุณกรรมหรือการลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสจะได้รับการปล่อยตัวสำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

ข) จะไม่มีเด็กคนใดถูกริดรอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยผลการ จับกุมกักขังหรือจำคุกเด็กจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย และจะใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้น และให้มีระยะเวลาที่สั้นที่สุดอย่างเหมาะสม

ค) เด็กทุกคนที่ถูกริดรอนเสรีภาพจะได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม และด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์ และในลักษณะที่คำนึงถึงความต้องการของบุคคลในวัยนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กทุกคนที่ถูกริดรอนเสรีภาพจะต้องถูกแยกต่างหากจากผู้ใหญ่ เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็กที่จะไม่แยกเช่นนั้น และเด็กจะมีสิทธิที่จะคงการติดต่อกับครอบครัวทางหนังสือโต้ตอบและการเยี่ยมชม เว้นแต่ในสภาพการณ์พิเศษ

ง) เด็กทุกคนที่ถูกริดรอนเสรีภาพมีสิทธิที่จะขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือทางอื่นที่เหมาะสมโดยพลัน ตลอดจนสิทธิที่จะคัดค้านความชอบด้วยกฎหมายของการริดรอนเสรีภาพของเขาต่อศาล หรือหน่วยงานที่มีอำนาจอื่นที่เป็นอิสระและเป็นกลาง และที่จะได้รับคำวินิจฉัยโดยพลันต่อการดำเนินการเช่นว่า

ข้อ 38

1. รัฐภาคีรับที่จะเคารพ และประกันให้มีความเคารพต่อกฎหมายแห่งกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่ใช้บังคับรัฐภาคี ในกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่สามารถกระทำได้ที่ทั้งปวงที่จะประกันว่าบุคคลที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี จะไม่มีส่วนร่วมโดยตรงในการกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน

3. รัฐภาคีจะหลีกเลี่ยงการเกณฑ์บุคคลใด ๆ ที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี เข้าประจำในกองทัพ ในการเกณฑ์บุคคลที่มีอายุ 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปีนั้น รัฐภาคีจะพยายามเกณฑ์บุคคลที่มีอายุมากที่สุดก่อน

4. ตามพันธกรณีภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในอันที่จะคุ้มครองประชาชนพลเรือนในการพิพาทกันด้วยอาวุธนั้น รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่สามารถกระทำได้ที่พึงปรารถนา ที่จะประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการพิพาทกันด้วยอาวุธ

ข้อ 39

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่พึงปรารถนา ที่จะส่งเสริมการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจ และการกลับคืนสู่สังคมของเด็กที่ได้รับเคราะห์จากการละเลยในรูปแบบใดๆ การแสวงประโยชน์ การกระทำอันมิชอบ การทรมานหรือ การลงโทษ หรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือด่าซ้ำโดยรูปอื่น หรือการพิพาทกันด้วยอาวุธ การฟื้นฟูหรือการกลับคืนสู่สังคมดังกล่าว จะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ การเคารพตนเอง และศักดิ์ศรีของเด็ก

ข้อ 40

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคนที่ถูกกล่าวหา ตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ที่จะได้รับการปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับการส่งเสริมความสำนึกในศักดิ์ศรีและคุณค่าของเด็ก ซึ่งจะเสริมความเคารพของเด็กต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่น ในลักษณะที่ต้องคำนึงถึงอายุของเด็กและความปรารถนาที่จะส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคม และการมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของเด็กในสังคม

2. เพื่อการนี้ และโดยคำนึงถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของตราสารระหว่างประเทศ รัฐภาคีประกันว่า

ก) จะไม่มีเด็กคนใดถูกกล่าวหา ตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญาโดยเหตุแห่งการกระทำหรืองดเว้นการกระทำ ซึ่งไม่ต้องห้ามตามกฎหมายภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศ ในขณะที่การกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นเกิดขึ้น

ข) เด็กทุกคนที่ถูกกล่าวหาหรือตั้งข้อหาว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญาอย่างน้อยที่สุดจะได้รับหลักประกันดังต่อไปนี้

(1) ได้รับการสันนิษฐานว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะได้รับการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมาย

(2) ได้รับแจ้งข้อหาทันทีและโดยตรง และในกรณีที่เหมาะสมโดยผ่านบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมาย และจะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายหรือทางอื่นที่เหมาะสมเพื่อการเตรียมและการสู้คดีของเด็ก

(3) ได้รับการตัดสินโดยไม่ชักช้า โดยหน่วยงานหรือองค์กรทางตุลาการที่มีอำนาจ เป็นอิสระและเป็นกลาง ในการพิจารณาความอย่างยุติธรรมตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้มีความ

ช่วยเหลือทางกฎหมายหรือทางอื่นที่เหมาะสมเว้นเสียแต่เมื่อพิจารณาเห็นว่าจะไม่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคำนึงถึงอายุของเด็กหรือสถานการณ์บิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมาย

(4) จะไม่ถูกบังคับให้เปิดเผยหรือสารภาพผิด สามารถซักถามหรือซักค้านพยานและให้พยานของตนเข้ามามีส่วนร่วม และให้มีการซักถามพยานแทนตนภายใต้เงื่อนไขแห่งความเท่าเทียมกัน

(5) หากพิจารณาว่าได้มีการฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ก็ให้การวินิจฉัยหรือมาตรการใดที่กำหนดโดยผลของการวินิจฉัยนั้น ได้รับการทบทวนโดยหน่วยงานหรือองค์กรทางตุลาการที่มีอำนาจเป็นอิสระและเป็นกลางในระดับสูงขึ้นไป

(6) ให้มีความช่วยเหลือของล่ามโดยไม่คิดมูลค่า หากเด็กไม่สามารถเข้าใจ หรือพูดภาษาที่ใช้อยู่

(7) ในทุกขั้นตอนของกระบวนการพิจารณา ให้เคารพต่อเรื่องส่วนตัวของเด็กอย่างเต็มที่

3. รัฐภาคีจะหาทางส่งเสริมให้มีการตรากฎหมาย กำหนดกระบวนการวิธีพิจารณา จัดตั้งหน่วยงานและ

สถาบันซึ่งจะใช้เป็นการเฉพาะกับเด็กที่ถูกกล่าวหา ตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าได้ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ก) การกำหนดอายุขั้นต่ำ ซึ่งเด็กที่มีอายุต่ำกว่านั้นจะถูกถือว่าไม่มีความสามารถที่จะฝ่าฝืนกฎหมายอาญาได้

ข) เมื่อเห็นว่าเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับปรารถนา ให้กำหนดมาตรการที่จะใช้กับเด็กเหล่านั้น โดยไม่ต้องอาศัยกระบวนการทางตุลาการ ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองตามกฎหมาย จะได้รับการเคารพอย่างเต็มที่อยู่

4. การดำเนินการต่าง ๆ เช่น คำสั่งให้มีการดูแล เน้นแนว และควบคุมการให้คำปรึกษา การภาคทัณฑ์ การอุปการะดูแล แผนงานการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ และทางอื่น นอกเหนือจากการให้สถาบันเป็นผู้ดูแล จะต้องมิไว้เพื่อประกันว่าเด็กจะได้รับการปฏิบัติในลักษณะที่เหมาะสมแก่ความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก และได้สัดส่วนกับทั้งสภาพการณ์และความคิดของเด็ก

ข้อ 41

ไม่มีส่วนใดในอนุสัญญานี้ จะมีผลกระทบต่อบทบัญญัติใดๆ ซึ่งชักจูงให้สิทธิของเด็กบังเกิดผลมากกว่าซึ่งอาจปรากฏอยู่ใน

ก) กฎหมายของรัฐภาคี หรือ

ข) กฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลใช้บังคับกับรัฐนั้น

ส่วนที่ 2

ข้อ 42

รัฐภาคีรับที่จะดำเนินการให้หลักการและบทบัญญัติในอนุสัญญานี้ เป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวาง ทั้งแก่ผู้ใหญ่และเด็ก ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและจริงจัง

ข้อ 43

1. เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความคืบหน้าของรัฐภาคี ในการทำให้พันธกรณีซึ่งจะต้องดำเนินการตามอนุสัญญานี้บังเกิดผล ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กขึ้น ซึ่งจะทำหน้าที่ดังที่กำหนดไว้ต่อไป

2. ให้คณะกรรมการ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญสิบคน ที่มีสถานะทางศีลธรรมสูงและเป็นที่ยอมรับในความสามารถในด้านที่อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึง รัฐภาคีจะเลือกตั้งสมาชิกของคณะกรรมการจากคนชาติของตน และสมาชิกของคณะกรรมการนี้จะทำหน้าที่ในฐานะส่วนตัว ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการกระจายทางภูมิศาสตร์อย่างเป็นธรรมและคำนึงถึงระบบกฎหมายหลัก

3. ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกของคณะกรรมการ โดยการลงคะแนนลับจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอโดยรัฐภาคี รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจเสนอบุคคลจากคนชาติของตนได้หนึ่งคน

4. การเลือกตั้งคณะกรรมการครั้งแรก จะมีขึ้นไม่ช้ากว่าหกเดือนหลังจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับ และหลังจากนั้นให้มีการเลือกตั้งอีกทุกสองปี อนึ่ง อย่างน้อยสี่เดือนก่อนวันเลือกตั้งแต่ละครั้ง เลขานุการสหประชาชาติจะทำหนังสือเชิญรัฐภาคีให้เสนอบุคคลผู้สมัครภายในสองเดือน หลังจากนั้นเลขานุการฯ จะจัดทำรายชื่อตามลำดับอักษรของผู้ที่ได้รับการเสนอบนาม โดยระบุถึงรัฐภาคีที่เป็นผู้เสนอบนาม และส่งรายชื่อไปยังรัฐภาคีอนุสัญญานี้

5. การเลือกตั้งจะกระทำขึ้นในการประชุมของรัฐภาคี ซึ่งจัดโดยเลขานุการฯ ณ สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ ในการประชุมดังกล่าว ซึ่งสองในสามของรัฐภาคี ประกอบขึ้นเป็นองค์ประชุมนั้น บุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการ คือ ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดและได้รับเสียงข้างมากเด็ดขาดจากผู้แทนรัฐภาคีที่เข้าร่วมและออกเสียง

6. สมาชิกของคณะกรรมการจะได้รับเลือกตั้งให้อยู่ในวาระคราวละสี่ปี และจะมีสิทธิได้รับเลือกตั้งซ้ำหากได้รับการเสนอบนามอีก สมาชิกห้าคนของสมาชิกทั้งหมดที่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งแรกจะหมดวาระเมื่ออยู่ในตำแหน่งครบสองปี ประธานของที่ประชุมจะเป็นผู้เลือกนามของสมาชิกทั้งห้าคน โดยการจับสลากทันที หลังจากการเลือกตั้งครั้งแรก

7. หากมีสมาชิกคนใดของคณะกรรมการเสียชีวิต หรือลาออก หรือประกาศว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการได้อีกต่อไปไม่ว่าด้วยเหตุผลใด รัฐภาคีที่เสนอนามสมาชิกผู้นั้นจะแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญอีกคนหนึ่งจากบรรดาคณาบดีของตนเพื่อทำหน้าที่ตามวาระที่เหลือ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของคณะกรรมการ

8. คณะกรรมการจะกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับการประชุมของตนเอง

9. คณะกรรมการจะเลือกเจ้าหน้าที่ของตน โดยมีวาระสองปี

10. การประชุมของคณะกรรมการ โดยปกติจะจัด ณ สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ หรือ ณ สถานที่อื่นที่สะดวกซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการ โดยปกติคณะกรรมการจะประชุมเป็นประจำทุกปีระยะเวลาการประชุมของคณะกรรมการจะได้รับการกำหนดและทบทวนในกรณีที่เป็น โดยการประชุมของรัฐภาคีของอนุสัญญาฯ นี้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของสมัชชาใหญ่

11. เลขานุการสหประชาชาติจะจัดเจ้าหน้าที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลของคณะกรรมการภายในอนุสัญญาฯ นี้

12. โดยความเห็นชอบของสมัชชาใหญ่ สมาชิกของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้อนุสัญญาฯ นี้ จะได้รับเงินตอบแทนจากแหล่งเงินของสหประชาชาติ ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่สมัชชาใหญ่เป็นผู้กำหนด

ข้อ 44

1. รัฐภาคีรับที่จะเสนอรายงานต่อคณะกรรมการ โดยผ่านเลขานุการสหประชาชาติในเรื่องมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลรับเอา ซึ่งทำให้สิทธิที่ได้รับการรับรองในอนุสัญญาฯ นี้บังเกิดผล และในเรื่องความคืบหน้าของการใช้สิทธิเหล่านั้น

ก) ภายในสองปี นับจากวันที่อนุสัญญาฯ นี้มีผลใช้บังคับต่อรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง

ข) ทุก ๆ ห้าปี หลังจากนั้น

2. รายงานที่ทำขึ้นตามข้อนี้ จะระบุถึงปัจจัยและปัญหาต่างๆ ถ้ามี ที่ส่งผลกระทบต่อระดับของการปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาฯ นี้ ให้รายงานเหล่านั้นมีข้อมูลข่าวสารเพียงพอ สำหรับให้คณะกรรมการมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงการดำเนินการตามอนุสัญญาฯ ในประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย

3. รัฐภาคีที่ได้เสนอรายงานฉบับเริ่มแรกที่สมบูรณ์ให้แก่คณะกรรมการแล้วไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลข่าวสารพื้นฐานที่ได้ให้ไว้แล้วแต่ต้นอีกในรายงานฉบับต่อไป ที่เสนอตามนัยแห่งวรรค 1 (ข) ของข้อนี้

4. คณะกรรมการอาจขอข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามอนุสัญญาฯ นี้เพิ่มเติมจากรัฐภาคี

5. คณะกรรมการจะรายงานกิจกรรมของตนต่อสมาชิกใหญ่สหประชาชาติ โดยผ่านคณะมนตรีเศรษฐกิจ และสังคมทุกๆ สองปี

6. รัฐภาคีจะทำให้รายงานดังกล่าว เป็นที่ทราบกันอย่างกว้างขวางในประเทศของตน

ข้อ 45

เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามอนุสัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านที่อนุสัญญาครอบคลุมถึง

ก) ทบวงการชำนาญพิเศษต่าง ๆ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ และองค์กรอื่นๆ ของสหประชาชาติมีสิทธิเข้าร่วมในการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบัญญัติต่างๆ ของอนุสัญญานี้ที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจขององค์กรเหล่านั้น คณะกรรมการอาจเชิญทบวงการชำนาญพิเศษ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ และองค์กรที่มีอำนาจอื่นๆ ของสหประชาชาติ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาว่าเหมาะสมมาให้คำปรึกษาเฉพาะด้านในเรื่องการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ ในเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจขององค์กรเหล่านั้น คณะกรรมการอาจเชิญทบวงการชำนาญพิเศษ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ และองค์กรของสหประชาชาติอื่นๆ ให้เสนอรายงานเรื่องการปฏิบัติตามอนุสัญญาในเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายกิจกรรมขององค์กรนั้นๆ

ข) คณะกรรมการจะนำส่งรายงานใด ๆ จากรัฐภาคีที่มีคำร้อง หรือที่ระบุความต้องการคำปรึกษา หรือความช่วยเหลือทางเทคนิค พร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการต่อคำร้องขอ หรือข้อระบุความต้องการเหล่านั้น หากมีไปยังทบวงการชำนาญพิเศษ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ และองค์กรที่มีอำนาจอื่นๆ ตามที่พิจารณาเห็นเหมาะสม

ค) คณะกรรมการอาจเสนอแนะต่อสมาชิกใหญ่ ขอให้เลขาธิการฯ ดำเนินการศึกษาในนามของคณะกรรมการในประเด็นเฉพาะที่เกี่ยวกับสิทธิของเด็ก

ง) คณะกรรมการอาจจัดทำข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะทั่วไป โดยอาศัยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับตามข้อ 44 และ 45 ของอนุสัญญานี้ ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะทั่วไปดังกล่าว จะถูกส่งไปให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องและรายงานไปยังสมาชิกใหญ่พร้อมข้อวิจารณ์จากรัฐภาคี หากมี

ส่วนที่ 3

ข้อ 46

อนุสัญญานี้จะเปิดให้มีการลงนามโดยรัฐที่พึง

ข้อ 47

อนุสัญญานี้ต้องได้รับการสัตยาบัน เลขานุการสหประชาชาติจะเป็นผู้เก็บรักษาสัตยาบันสาร

ข้อ 48

อนุสัญญานี้จะยังคงเปิดสำหรับการภาคยานุวัติโดยรัฐ เลขานุการสหประชาชาติจะเป็นผู้เก็บรักษาภาคยานุวัติสาร

ข้อ 49

1. อนุสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่สามสิบนับจากวันที่สัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยื่นได้มอบไว้กับเลขานุการสหประชาชาติ
2. สำหรับแต่ละรัฐที่ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ภายหลังจากการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยื่นไว้แล้ว อนุสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับกับรัฐนั้น ๆ ในวันที่สามสิบนับจากวันที่รัฐนั้นได้มอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสาร

ข้อ 50

1. รัฐภาคีใด ๆ อาจเสนอข้อแก้ไข และยื่นต่อเลขานุการสหประชาชาติ จากนั้นเลขานุการสหประชาชาติจะต้องส่งข้อแก้ไขที่เสนอมานั้นแก่รัฐภาคีต่างๆ พร้อมกับคำร้องขอให้รัฐภาคีระบุว่า ตนต้องการให้มีการประชุมของรัฐภาคีเพื่อวัตถุประสงค์ในการพิจารณาและลงคะแนนเสียงต่อข้อเสนอแนะหรือไม่ ในกรณีที่อยู่ในสี่เดือนนับจากวันที่ได้ส่งข้อเสนอแนะ มีรัฐภาคีจำนวนอย่างน้อยที่สุดหนึ่งในสามเห็นด้วยกับการจัดประชุมดังกล่าว เลขานุการสหประชาชาติจะจัดประชุมภายใต้การสนับสนุนของสหประชาชาติ ข้อแก้ไขใดๆที่รัฐภาคีส่วนใหญ่ซึ่งเข้าประชุม และลงคะแนนเสียงในการประชุมได้รับเอาไว้จะถูกเสนอต่อสมัชชาใหญ่เพื่อให้ความเห็นชอบ
2. ข้อแก้ไขที่ได้รับการรับเอาตามวรรค 1 ของข้อนี้ จะมีผลใช้บังคับเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ และได้รับการยอมรับโดยเสียงส่วนใหญ่จำนวนสองในสามของรัฐภาคี
3. เมื่อข้อแก้ไขนี้มีผลใช้บังคับ ข้อแก้ไขนั้นจะมีผลผูกพันกับรัฐภาคีที่ให้การยอมรับ รัฐภาคีอื่นจะยังคงผูกพันตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้และตามข้อแก้ไขก่อนหน้านั้นใด ๆ ที่รัฐภาคีดังกล่าวได้ให้การยอมรับแล้ว

ข้อ 51

1. เลขานุการสหประชาชาติจะรับและเวียนให้รัฐทั้งปวง ซึ่งด้วยบทข้อสงวนที่รัฐได้กำหนดไว้เมื่อเวลาให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ
2. ห้ามมิให้ตั้งข้อสงวนที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความมุ่งหมายของอนุสัญญานี้
3. อาจถอนข้อสงวนในเวลาใดก็ได้ โดยการแจ้งการถอนนั้นแก่เลขานุการสหประชาชาติ ซึ่งจะแจ้งให้รัฐทั้งปวงทราบต่อไป การแจ้งดังกล่าวจะมีผลนับแต่วันที่เลขานุการฯ ได้รับการแจ้งนั้น

ข้อ 52

รัฐภาคีอาจบอกเลิกอนุสัญญานี้ โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขานุการสหประชาชาติ การบอกเลิกจะมีผลหนึ่งปีหลังจากวันที่เลขานุการฯ ได้รับการแจ้งดังกล่าว

ข้อ 53

เลขานุการสหประชาชาติได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้

ข้อ 54

ต้นฉบับของอนุสัญญานี้ซึ่งทำไว้เป็นภาษาอาหรับ จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน มีความถูกต้องเท่าเทียมกันจะเก็บรักษาไว้กับเลขานุการสหประชาชาติเพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มที่ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยชอบจากรัฐบาลของตนได้ลงนามในอนุสัญญานี้

ที่ปรึกษา

นางสาวจรรุวรรณ เสงตระกุล
นายวรรณชัย บุญบำรุง
นายวราสิทธิ์ กาญจนสูตร
นายสุรพล ทิพย์เสนา
นายชัยยุทธนา วงศ์วานิช

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
ผู้อำนวยการกองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรม
ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายการศึกษาขั้นพื้นฐานและการกีฬา
ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายอุดมศึกษาและวัฒนธรรม

ผู้จัดทำ

นายวิษุวัช ตันมี
นายพลรัฐวิชัย วงษ์พิริยชัย
น.ส.กิริภัทร ด่านธีระภากุล
นายรัฐปกรณ์ นิภานันท์
น.ส.มนัญชยา มูลทองขุน
นางสาววิตรี กิจสงวน
น.ส.กัลยาณี ทาริกะ
นายณัฐพัชร์ พุกเศรษฐี

นักกฎหมายการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นักกฎหมายการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นักกฎหมายการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นักกฎหมายการศึกษาชำนาญการพิเศษ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
เจ้าหน้าที่ประสานงานด้านข้อมูล
เจ้าหน้าที่ประสานงานด้านข้อมูล